

ARBEIDSRAPPORT M 1402

Guri Kaurstad, Helene Hoemsnes,
Ingeborg Ulvund og Kari Bachmann

DELTAKELSE I ORGANISERTE FRITIDS- AKTIVITETER BLANT BARN OG UNGE I KRISTIANSUND

Levekårsprosjektet i Kristiansund

Guri Kaurstad, Helene Hoemsnes, Ingeborg Ulvund og Kari Bachmann

Deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter blant barn og unge i Kristiansund

Levekårsprosjektet i Kristiansund

Arbeidsrapport M 1402

ISSN: 0803-9259

Møreforskning Molde AS
Februar 2014

Tittel	Deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter blant barn og unge i Kristiansund. Levekårsprosjektet i Kristiansund
Forfatter(e)	Guri Kaurstad (Møreforskning Molde AS), Helene Hoemsnes (Høgskolen i Molde), Ingeborg Ulvund (Høgskolen i Molde) og Kari Bachmann (Møreforskning Molde AS)
Rapport nr	M 1402
Prosjektnr.	2447
Prosjektnavn:	VRI Offentlig Kristiansund
Prosjektleder	Guri Kaurstad
Finansieringskilde	Kristiansund kommune og VRI Møre og Romsdal (Møre og Romsdal Fylkeskommune og Norges Forskningsråd)
Rapporten kan bestilles fra:	Høgskolen i Molde, biblioteket, Boks 2110, 6402 MOLDE: Tlf.: 71 21 41 61, Faks: 71 21 41 60, epost: biblioteket@himolde.no – www.himolde.no
Sider:	75
Pris:	100,-
ISSN	0803-9259

Sammendrag

Prosjektet ble initiert av Levekårsprosjektet i Kristiansund kommune. Hensikten med prosjektet var å tegne et bilde av hvordan barns og unges fritid i Kristiansund arter seg, både blant barn med innvandrerforeldre og barn og unge med norske foreldre. Prosjektet har også sett på innvandrerforeldres syn på barn og unges deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter og hvordan dette stemmer overens med barn og unges syn på slik deltakelse. Prosjektet skulle utvikle et kunnskapsgrunnlag om deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter blant barn og unge med innvandrerforeldre, som i etterkant videreføres i et nytt prosjekt som skal bidra til å styrke og utvikle samhandling om rekruttering, inkludering og deltakelse av denne gruppen barn og unge i frivillige lag og organisasjoner.

Vi fant at barn og unge av innvandrere deltar i noe mindre grad i organiserte fritidsaktiviteter enn barn og unge med en eller to norske foreldre. De mest markante forskjellene i deltakelse mellom gruppene finner vi i andel barn og unge som aldri har deltatt, denne er langt større blant barn og unge av innvandrere, og i andel jenter som deltar, den er lavere blant barn og unge av innvandrere enn i de andre to gruppene. Fotball er den klart mest populære fritidsaktiviteten blant barn og unge i Kristiansund, etterfulgt av dans. Det er småforskjeller mellom gruppene i forhold til hvilke aktiviteter de deltar på. I intervju med foreldrene kom det fram at økonomi, informasjon og transport/avstand til aktivitetene er de mest avgjørende faktorene for barnas deltakelse. Disse resultatene skal nå brukes videre i utviklingen av en partnerskapsavtale mellom frivillig, privat og offentlig sektor for tilrettelegging og rekruttering av utsatte barn og unge.

Prosjektet er finansiert av Kristiansund kommune og forprosjektmidler fra VRI Møre og Romsdal (Møre og Romsdal Fylkeskommune og Norges Forskningsråd).

FORORD

Rapporten *Deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter blant barn og unge med innvandrerforeldre* er utarbeidet på oppdrag fra Levekårsprosjektet i Kristiansund kommune. Arbeidet er forankret i Levekårsprosjektets målgruppe: Utsatte barn, unge og deres familier, herunder barn og unge i minoritetsgrupper, og et av prosjektets fokusområder: Styrke det forebyggende arbeidet gjennom tidlig innsats både i forhold til alder og igangsettelse av tiltak. Målsetningen med arbeidet har vært å styrke kunnskapsgrunnlaget om målgruppens deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter, som tidligere er vist å være en viktig del av integreringsprosessen og for god helse, for å danne et grunnlag for å utvikle og forbedre tiltak videre. Prosjektet ble finansiert gjennom 50 prosent del finansiering fra Kristiansund kommune og 50 prosent del finansiering fra virkemidler for regional innovasjon.

Kartlegging av barn og unges deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter ble utført gjennom en spørreskjemaundersøkelse av alle elver ved 5. og 10. trinn i Kristiansund kommune. Vi fikk god hjelp av prosjektleder i Levekårsprosjektet, Margrete Magerøy, og Henry A. Johansen i Kristiansund kommune, samt rektorer og lærere ved samtlige skoler i kommunen til planlegging og gjennomføring. Dette førte til at 500 elever besvarte spørreskjemaet i løpet av to dager med datainnsamling. Vi ønsker å rette en stor takk til de som bidro med informasjon, satte av skoletimer til gjennomføring av undersøkelsen og til elevene som fylte ut spørreskjemaene.

Skolene og NAV var til avgjørende hjelp under rekruttering av innvandrerforeldre til intervjuundersøkelsen. Vi ønsker å rette en stor takk til dem og foreldrene som deltok i intervjuene.

Margrete Magerøy, prosjektleder i Levekårsprosjektet i Kristiansund kommune har vært vår kontaktperson i arbeidet med prosjektet. Hun har vært en god hjelp og støtte i arbeidet. Vi vil takke henne og de andre i kommunen for et godt og spennende samarbeid, som vi ser frem til å fortsette!

Molde, februar 2014

Guri Kaurstad
Prosjektleder

Kari Bachmann

INNHOOLD

Forord	5
Innhold	7
1 Bakgrunn og problemstillinger	9
1.1 Levekår i Kristiansund kommune	9
1.2 Deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter	9
1.3 Målsetting for prosjektet	10
2 Metodisk tilnærming	13
2.1 Begrepsavklaringer	13
2.1.1 Organiserte fritidsaktiviteter	13
2.1.2 Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre	13
2.2 Målgruppen	13
2.3 Gruppeinndeling	13
2.4 Kartlegging av deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter	14
2.5 Intervju av innvandrerforeldre om deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter....	14
2.6 Analyser	15
2.7 Etsiske hensyn	15
3 Karakterisering av populasjonen i spørreskjemaundersøkelsen	17
3.1 Fordeling av kjønn og klasstrinn i gruppene	17
3.2 Foreldres nasjonalitet	17
3.3 Foreldrenes arbeidsstatus	21
3.3.1 Fars arbeidsstatus	22
3.3.2 Mors arbeidsstatus	24
3.4 Oppsummering	26
4 Kartlegging av deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter	27
4.1 Deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter	27
4.2 Hvilke organiserte fritidsaktiviteter deltar elevene på?	31
4.3 Deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter den siste måneden	37
4.4 Begrunnelse for ikke å delta i organiserte fritidsaktiviteter	39
4.4.1 Kjennetegn på de som aldri har deltatt i organiserte fritidsaktiviteter	42
4.5 Bruk av fritiden den siste uken	42
4.6 Familiens økonomi	46
4.7 Trivsel i nærmiljøet	50
4.8 De som ikke deltar i organiserte fritidsaktiviteter	52
4.8.1 De som har deltatt tidligere	52
4.8.2 De som aldri har deltatt	53
4.9 Elevenes forslag til nye fritidsaktiviteter i Kristiansund	54
4.10 Oppsummering	54
5 Intervju med innvandrerforeldre	55
5.1 Beskrivelse av informantene	55
5.2 Deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter	56
5.2.1 Barnas deltakelse	56
5.2.2 Foreldrenes syn på deltakelse	57
5.2.3 Foreldre om barnas trivsel i fritidsaktivitetene	58
5.2.4 Aktiviteter utenom de organiserte fritidsaktivitetene	59

5.3	Faktorer som hemmer og fremmer deltakelse	59
5.3.1	Faktorer som kan hemme deltakelse	59
5.3.2	Faktorer som kan fremme deltakelse	61
5.4	Intervju med en som arbeider med barn og unge av innvandrere.....	62
6	Oppsummering.....	65
7	Konklusjon	67
8	Referanser	69
9	Vedlegg.....	71

1 BAKGRUNN OG PROBLEMSTILLINGER

1.1 Levekår i Kristiansund kommune

Levekår blir tradisjonelt målt ut fra objektive kriterium som inntekt, utdanning, helse, bolig og evne/kapasitet til å benytte seg av tilgjengelige ressurser, samt opplevelse av livskvalitet (Båtevik, Hanche-Olsen og Ouff, 2010). Kristiansund kommune har i en årrekke hatt vesentlige levekårsutfordringer og kommet dårligst ut på levekårsmålinger i Møre og Romsdal (Halpern 2008). Det viser seg at kommunen skårer spesielt dårlig på indikatorer som sosialhjelp, dødelighet, andel på attføring og andel på overgangsstønad. Kristiansund kommune har også en høyere andel med lav utdanning og en lavere andel med høy utdanning enn resten av fylket, og ligger over landsgjennomsnittet på spesialundervisning i grunnskolen, sosialhjelp til barn og unge, barnevernstiltak og volds- og narkotikakriminalitet (Halpern 2008). Disse utfordringene har gitt ulike helsemessige og sosiale problem og medfører spesielle behov i deler av befolkningen i kommunen.

For å gjøre noe med levekårssituasjonen i kommunen ble Levekårsprosjektet lokalt initiert og forankret i *Kommuneplan for Kristiansund 2008-2020 – samfunnsdelen*. Levekårsprosjektet skal blant annet sette i gang et større utredningsarbeid, drøfte tiltak og strategier som kan bedre levekårene og styrke det forebyggende arbeidet i kommunen. Prosjektet skal ha spesielt fokus på barn og unge. Hovedmålet med Levekårsprosjektet er å gjennomføre et langsiktig arbeid som kan bryte de mekanismene som produserer og reproducerer helsemessige og sosiale belastninger, samt andre utfordringer hos utsatte grupper i lokalsamfunnet.

I 2010 ga Møreforskning ut en rapport over hvordan sentrale levekårsindikatorer slår ut i ulike deler av Kristiansund kommune (Båtevik, Hanche-Olsen og Ouff, 2010). I rapporten fremhever Møreforskning behovet for et særskilt blikk på situasjonen til barn og unge i Kristiansund, og at det trengs tiltak knyttet til tidlig innsats, tilrettelegging og forebygging blant barn og unge i utsatte grupper. Rapporten legger vekt på at det rike utvalget av kultur- og fritidsaktiviteter ikke kommer alle barn og unge til gode, men at noen grupper faller utenfor denne typen tilbud. En utsatt gruppe med barn og unge som tidligere er vist å falle utenfor denne type tilbud er barn og unge med innvandrerforeldre (Friberg og Gautun 2007). Dette er en viktig utfordring å ta tak i fordi fritidsaktiviteter er gode arenaer for integrering.

1.2 Deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter

Deltakelse i fritidsaktiviteter er en viktig arena for sosialisering og læring, nye vennskap og interesser, samt fysisk utfoldelse, som har stor betydning for barn og unges opplevelse av livskvalitet (Meld. St. 6, 2012, Thorød, A.B. 2012). Deltakelse i fritidsaktiviteter bidrar også til å utvikle tillit, sosiale ferdigheter og sosiale nettverk. For mange er dette den viktigste møteplassen ved siden av skolen. Det er derfor et mål for regjeringen at alle barn og unge skal ha tilgang til og muligheter til å delta i ulike typer fritidsaktiviteter (Meld. St. 6, 2012). Det er tidligere vist at det er særlig lav deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter blant barn og unge med innvandrerforeldre, hvor spesielt jenter med innvandrerforeldre er klart mindre

aktive enn jenter uten innvandrerforeldre (Stefansen 2004, Kavli 2007, Friberg og Gautun 2007). Oppfølging hjemmefra, tilgang på nødvendig utstyr, bo stabilitet og økonomi er sentrale strukturelle rammer for barns deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter og kan bidra til å forklare lavere deltakelse blant barn og unge med innvandrerforeldre (Kavli 2007, Båtevik, Hanche-Olsen og Ouff, 2010). Andre forklaringsfaktorer er for eksempel foreldrenes sosiale nettverk og engasjement i organisasjoner eller foreninger, manglende kjennskap og tilhørighet til den organiserte fritidskulturen i Norge, foreldrenes verdisyn, religion eller kulturelle praksis og de unges opplevelse av ikke å høre hjemme eller ikke føle seg velkommen i fritidsaktivitetene (Kavli 2007). Undersøkelser i Oslo viser at det er få organiserte fritidsaktiviteter som har konkrete tiltak for å nå ut til etnisk minoritetsungdom, og enda færre som kan vise til noen resultater av ekstra rekrutteringsinnsats (Friberg og Gautun 2007). Rekrutteringen foregår i hovedsak ved at man begynner med fritidsaktiviteter som noen man kjenner driver med (Thorød, A.B. 2012). Vellykket deltakelse kan karakteriseres med blant annet oppnåelse av egne målsetninger og en opplevelse av anerkjennelse og inkludering (Løvgren, M. 2009). Forklaringsvariablene er med andre ord mange og variasjonene innad i målgruppen er naturligvis stor. Det som går igjen for mange av forklaringene er at de kan knyttes til konkrete tiltak som kan bidra til å gjøre organiserte fritidsaktiviteter mer tilgjengelige for barn og unge med innvandrerforeldre.

En av målgruppene i Levekårsprosjektet i Kristiansund er utsatte barn og unge og deres familier i innvandrere og flyktning befolkningen. Andelen innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre besto ved inngangen av 2013 av 14 prosent av totalbefolkningen i Norge (Statistisk sentralbyrå 2013). I Kristiansund utgjør den totale innvandrerbefolkningen kun 8,3 prosent av kommunens befolkning (Fylkesstatistikken 2011) men gruppen opplever en del levekårsutfordringer og det er derfor viktig å sette fokus på deres barn og unge for å redusere fremtidig levekårsproblematikk. På bakgrunn av dette ble prosjektet rettet mot barn og unge med innvandrerforeldre med formål om å styrke kunnskapsgrunnlaget om deres deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter. Ved å kartlegge deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter og identifisere faktorer som hemmer og fremmer deltakelse kan kommunen få oversikt over behovet for tilrettelegging og iverksette konkrete tiltak for å øke deltakelsen i denne målgruppen.

1.3 Målsetting for prosjektet

Hensikten med prosjektet var å tegne et bilde av hvordan barns og unges fritid i Kristiansund arter seg, både blant barn med innvandrerforeldre og barn og unge med norske foreldre. Prosjektet har også sett på innvandrerforeldres syn på barn og unges deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter og hvordan dette stemmer overens med barn og unges syn på slik deltakelse.

Hovedmål: Utvikle kunnskapsgrunnlaget om deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter blant barn og unge med innvandrerforeldre, samt å styrke og utvikle samhandling om rekruttering, inkludering og deltakelse av denne gruppen barn og unge i frivillige lag og organisasjoner.

Prosjektets delmål omtalt i denne rapporten:

- *Delmål 1.* Kartlegge bruk av organiserte fritidsaktiviteter blant barn og unge med innvandrerforeldre sammenlignet med barn og unge i den øvrige befolkningen i barne- og ungdomsskole.
- *Delmål 2.* Identifisere faktorer som hemmer eller fremmer bruk av organiserte fritidsaktiviteter blant foreldre av barn og unge med innvandrerforeldre og sammenhengen mellom foreldrenes og barn og unges syn på disse.

Prosjektet har omfattet to delmål, men prosjektet i sin helhet inkluderer fire delmål. I en videreføring av prosjektet planlegges det å skape oversikt over tilgjengelige ressurser i offentlig, privat og frivillig sektor som kan mobiliseres i arbeidet med målgruppen. Resultatene fra delmål 1 og 2 skal brukes i kommunens arbeid med å tilrettelegge for målgruppens deltakelse i frivillige lag og organisasjoner i delmål 3 og 4. Hensikten er å bidra til kvalitetsutvikling av tjenestetilbudet og tiltakene, samt styrke fundamentet for en tillitsskapende forvaltning gjennom samarbeid mellom kommunale tjenester, frivilligheten og brukerne i Levekårsprosjektet.

Delmål i videreføringen av prosjektet:

- *Delmål 3.* Undersøke frivillig sektors ansvarsfølelse overfor og arbeid for å rekruttere og tilrettelegge for å inkludere barn og unge med innvandrerforeldre.
- *Delmål 4.* Invitere samarbeidsaktører i frivillig, offentlig og privat sektor til kunnskapsutveksling og samhandling om å utvikle fritidsaktiviteter som inkluderer barn og unge med innvandrerforeldre.

2 METODISK TILNÆRMING

2.1 Begrepsavklaringer

2.1.1 Organiserte fritidsaktiviteter

Organiserte fritidsaktiviteter defineres som aktiviteter som er:

- Voksenstyrte
- Forhåndsavtalt, foregår jevnlig på avtalte steder og tidspunkter
- Arrangert av frivillige organisasjoner eller det offentlige
- Åpne for barn og unge

2.1.2 Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre

Statistisk sentralbyrå (SSB) har innført en ny standard for grupperinger av personer med innvandringsbakgrunn (www.ssb.no). Standarden bygger på disse definisjonene:

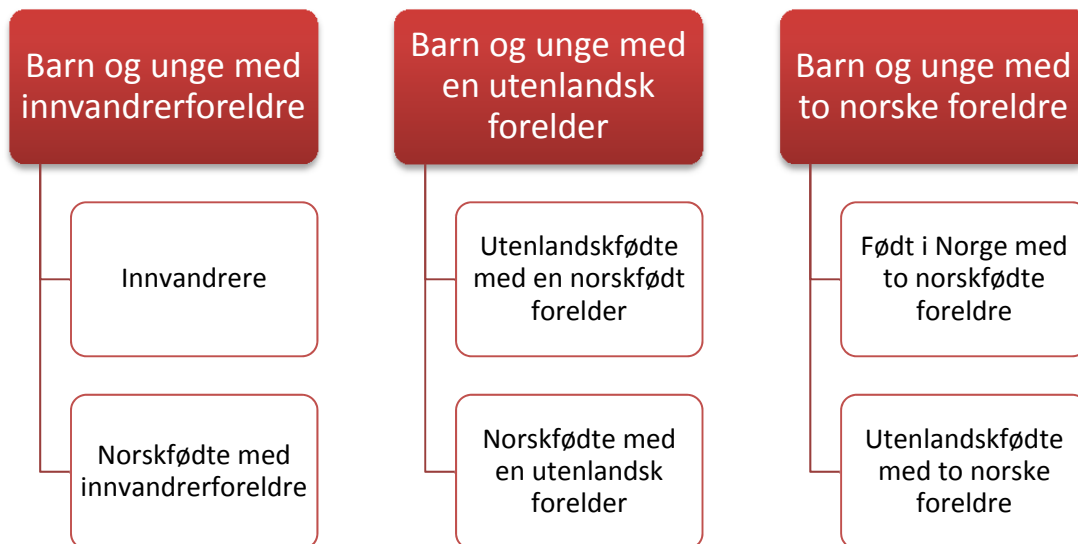
- Innvandrere defineres som *personer som er født i utlandet av to utenlandsfødte foreldre, og som på ett tidspunkt har innvandret til Norge.*
- Norskfødte med innvandrerforeldre er *personer som er født i Norge av to foreldre som er født i utlandet.*

2.2 Målgruppen

En av målgruppene i Levekårsprosjektet defineres som *barn og unge i minoritetsgrupper, herunder innvandrer- og flyktningfamilier*. I dette prosjektet er målgruppen barn og unge med innvandrerforeldre, både innvandrerbarn og norskfødte med innvandrerforeldre på 5. og 10. trinn i Kristiansund, samt deres foreldre. I kartleggingen over deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter består målgruppen av alle barn og unge på 5. og 10. trinn i Kristiansund kommune.

2.3 Gruppeinndeling

SSBs standard ble lagt til grunn for grupperingene i prosjektet, men på grunn av små utvalg i enkelte av gruppene ble to og to grupper slått sammen for å bevare anonymitet til samtlige i populasjonen. Populasjonen ble delt i tre grupper: barn og unge med innvandrerforeldre, barn og unge med en utenlandsk forelder og barn og unge med to norske foreldre (figur 1.1).

Figur 2.1. Gruppeinndelinger basert på SSBs standardinndeling.

2.4 Kartlegging av deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter

Kartlegging av deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter blant barn og unge i Kristiansund ble gjennomført ved spørreskjemaundersøkelse av alle elever på 5. og 10. trinn den 8. og 17. januar 2013. På disse klassetrinnene er elevene 10 år og 15 år. Spørreskjemaet ble utviklet i samarbeid mellom Møreforskning Molde og Levekårsprosjektet i Kristiansund. Under utarbeidelsen ble utkast av spørreskjemaet i tillegg sendt andre offentlige instanser som samarbeider med Levekårsprosjektet for tilbakemeldinger. Foresatte ble tilsendt et informasjonsskriv med beskrivelse av prosjektet via skolen i forkant av spørreskjemaundersøkelsen. Under datainnsamlingen ble alle elever informert om prosjektet, betydningen av anonymisering og frivillig deltakelse før skjemaene ble fylt ut. I 5. trinn leste prosjektmedarbeideren opp spørsmålene på skjemaet og gikk gjennom spørsmål elevene oppfattet som vanskelige i fellesskap.

2.5 Intervju av innvandrerforeldre om deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter

Innvandrerforeldre (flyktninger, arbeidsinnvandrere og familieinnvandrere) med barn og unge i skolealder ble intervjuet om barnas deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter. Intervjuene ble gjennomført som semi-strukturerte intervju og det ble tatt notater underveis. Skolene og NAV sto for rekrutteringen av familiene for å sørge for en relativt jevn fordeling mellom arbeidsinnvandrere og flyktninger. Intervjuene ble gjennomført på skole, i kommunens lokaler eller hos NAV. Av de 24 familiene det ble avtalt tidspunkt for intervju med, møtte 19 familier. Språk var en uttalt utfordring i halvparten av intervjuene, og tolk ble brukt i 5 intervju. Dette kan ha påvirket resultatet.

2.6 Analyser

I Kristiansund kommune var det 272 elever på 5.trinn og 299 elever på 10. trinn skoleåret 2012/13, til sammen 571 elever som kunne inkluderes i spørreskjemaundersøkelsen. Grunnet sykdom og annet fravær var ikke alle elevene til stede under datainnsamlingen. Spørreskjemaet ble besvart av 500 elever. Med et 95 % konfidensnivå blir feilmargin på +/- 1,5 % for hele utvalget.

Respondentene i spørreskjemaundersøkelsen er gruppert etter foreldrenes nasjonalitet som gjør det mulig å sammenligne målgruppen med det øvrige utvalget. I gruppene med en eller to utenlandske foreldre er antallet respondenter langt lavere enn i gruppen med to norske foreldre. Dette vil kunne føre til en skjevhet i sammenligningsgrunnlaget av prosentvise fordelinger i de ulike gruppene. Dette vil også gjøre at gruppene med få respondenter er mer sårbare for enkelt svar enn gruppen med flertallet av respondentene. Derfor bør tolkningene basere seg på forskjeller og sammenhenger av substansiell betydning snarere enn kun prosentvise forskjeller. Bokstaven N brukes i tabeller og figurer. Denne referer til hvor mange individer prosenttallene eller gjennomsnittstallene er basert på.

Intervjuene ble transkribert i etterkant av intervjuet. Tre ulike personer gjennomførte intervjuene. Intervjuguiden ble gjennomgått i fellesskap i forkant for å sørge for like tilnæringer til og forståelse av spørsmålene. På grunn av språklige utfordringer er sitat i denne rapporten gjengitt så nært informantens ord som mulig, men korrigerer grammatisk. I analysene av intervjuene ble de først lest med et åpent sinn for å kunne skape en oversikt over materialet og eventuelle mønstre. Deretter ble gjentagende og unike utsagn og meninger trukket frem. Gjentagende utsagn ble kvantifisert. Utsagn og meninger ble kategorisert under ulike tema og utsagn om samme tema ble sammenlignet. Deretter ble innholdet i de ulike kategoriene satt sammen for å få frem en meningsfylt sammenheng. Der det ble gjort tolkninger kommer dette frem i teksten.

2.7 Etiske hensyn

Før prosjektet ble startet ble det evaluert av Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste AS (NSD) (prosjektnr: 32251). Spørreskjema, informasjonsskriv til foresatte og intervjuguide ble vedlagt meldeskjemaet. NSD konkluderte med at prosjektet ikke medførte meldeplikt eller konsesjonsplikt etter personopplysningsloven, og at informert samtykke fra foresatte ikke var nødvendig for spørreskjemaundersøkelsen. Datamateriale ble innhentet og oppbevart anonymisert. Etter prosjektslutt ble materiale makulert i overensstemmelse med NSDs prosedyrer og Helsinki deklarasjonen.

Alle foreldre fikk skriftlig informasjon om undersøkelsen, med mulighet for å reservere deres barn fra deltakelse. Skjemaene ble utfylt i en skoletime, med forsker til stede, som leste opp spørsmålene underveis, og for å kunne veilede dersom enkelte spørsmål var uklare for elevene. Spørsmålene om familiens økonomi i spørreskjemaundersøkelsen kan av enkelte oppfattes som ubehagelig. Det ble derfor lagt vekt på å opplyse at undersøkelsen var frivillig og anonym, og at elevene kunne hoppe over spørsmål de ikke ønsket å svare på.

3 KARAKTERISERING AV POPULASJONEN I SPØRRESKJEMAUNDERSØKELSEN

Formålet med dette kapittelet er å presentere populasjonen i kartleggingen. Kapittelet viser fordelingen mellom klasstrinn og kjønn i populasjonen og i gruppene, foreldrenes fødeland, om elevene selv er født i Norge, eventuell alder ved ankomst Norge og antall søsken. Mot slutten av kapittelet presenteres foreldrenes arbeidsstatus både på populasjonsnivå og i gruppene.

3.1 Fordeling av kjønn og klasstrinn i gruppene

Totalt 500 elever besvarte spørreskjemaet. I den samlede populasjonen var 52 prosent (n=260) gutter og 48 prosent (n=239) jenter, 51 prosent (n=253) elever på 5. trinn og 49 prosent (n=245) elever på 10. trinn. Kjønnfordelingen var lik på begge klasstrinnene.

Tabell 3.1. Fordeling klasstrinn og kjønn i gruppene (N=490).

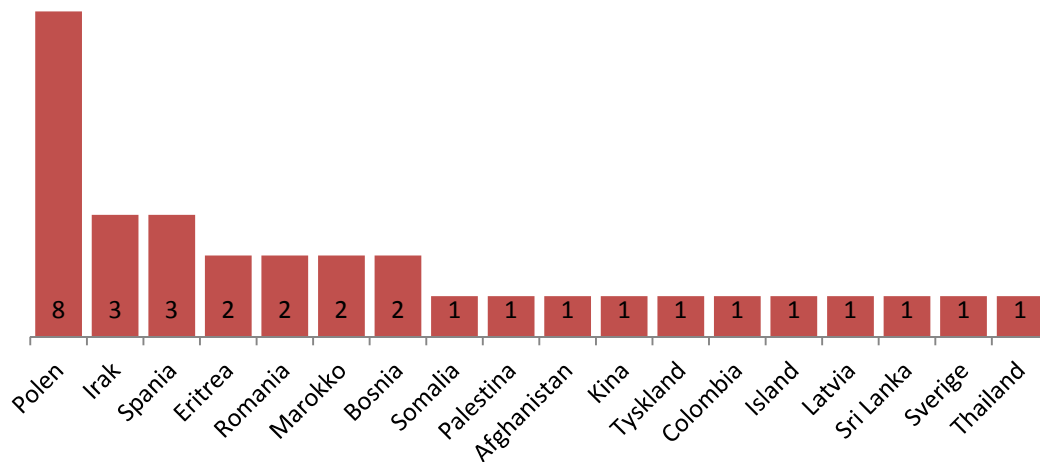
	5. trinn		10. trinn	
	Gutt (n=136) %	Jente (n=117) %	Gutt (n=123) %	Jente (n=122) %
Barn og unge med innvanderforeldre	9	5	12	2
Barn og unge med en utenlandsk forelder	10	8	7	3
Barn og unge med to norske foreldre	81	87	81	95

Tabell 3.1. viser fordeling av gruppene på kjønn og klasstrinn. Vi ser at det er flere jenter med innvanderforeldre eller en utenlandsk forelder på 5. trinn enn 10. trinn, mens dette er relativt likt fordelt blant guttene med innvanderforeldre eller en utenlandsk forelder. I gruppen barn og unge med innvanderforeldre er hele 77 prosent (n=26) gutter og kun 23 prosent (n=8) jenter. I gruppen barn og unge med en utenlandsk forelder er 64 prosent (n=23) gutter og 36 prosent (n=13) jenter. Mens kjønnene er likt fordelt i gruppen barn og unge med to norske foreldre. Det er altså flere gutter enn jenter med en eller to utenlandske foreldre i populasjonen, og flere elever med en eller to utenlandske foreldre på 5. trinn enn på 10. trinn.

3.2 Foreldres nasjonalitet

Det var 7 prosent (n=36) som oppga at begge deres foreldre har en annen nasjonalitet enn norsk og 7 prosent (n=34) som oppga at en av deres foreldre har en annen nasjonalitet enn norsk. På fylkesnivå i Møre og Romsdal er 10 prosent av barn og unge i aldersgruppen 6- 16 år barn med innvanderforeldre (Fylkesstatistikken 2011). Dette er noe høyere enn det som er observert i denne undersøkelsen. 10 prosent (n=8) av de som har en eller begge foreldre av annen nasjonalitet enn norsk, har foreldre fra Polen. Polen er sammen med Latvia de to landene flest innvandrere i Møre og Romsdal kommer fra, etterfulgt av Latvia, Eritrea, Tyskland og Sverige (Fylkesstatistikken 2011). En elev i gruppen barn og unge med innvanderforeldre har foreldre av to nasjonaliteter, resten av gruppen har begge foreldre

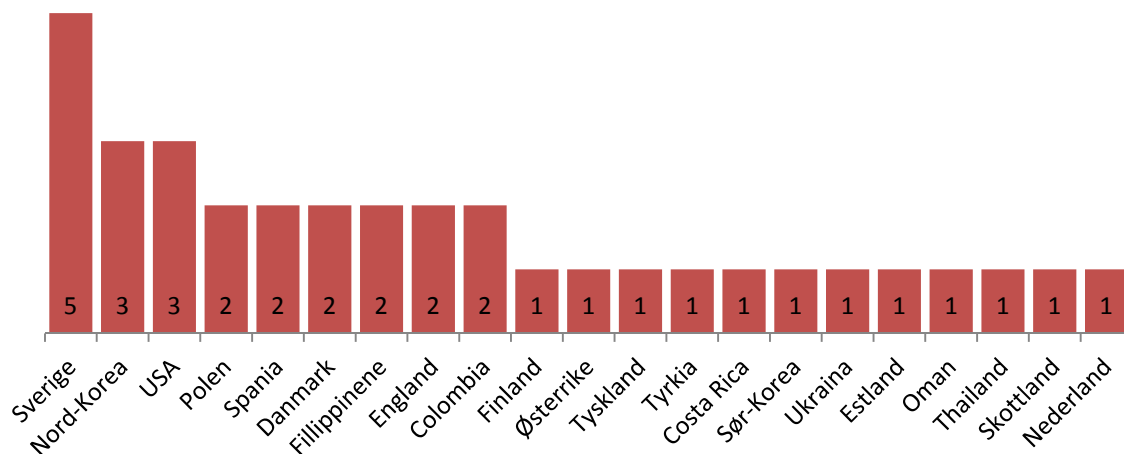
fra samme nasjonalitet. Nasjonaliteten til foreldrene i gruppen barn og unge med innvandrerforeldre er vist i figur 3.1.

Figur 3.1. Nasjonalitet foreldre i gruppen barn og unge med innvandrerforeldre (N=34) *.

* Spørsmålet lød: "Hvilke/hvilket land kommer dine foreldre fra?".

I gruppen barn og unge med en utenlandsk forelder har flest en svensk forelder, etterfulgt av en forelder fra Nord-Korea eller en forelder fra USA. Bortsett fra disse landene er det relativt stor spredning i foreldrenes nasjonalitet med mange nasjonaliteter representert. Nasjonalitetene til utenlandske foreldre i gruppen barn og unge med en utenlandsk forelder er vist i figur 3.2.

Figur 3.2. Nasjonalitet en forelder i gruppen barn og unge med en utenlandsk forelder (N=36) *.

* Spørsmålet lød: "Hvilke/hvilket land kommer dine foreldre fra?".

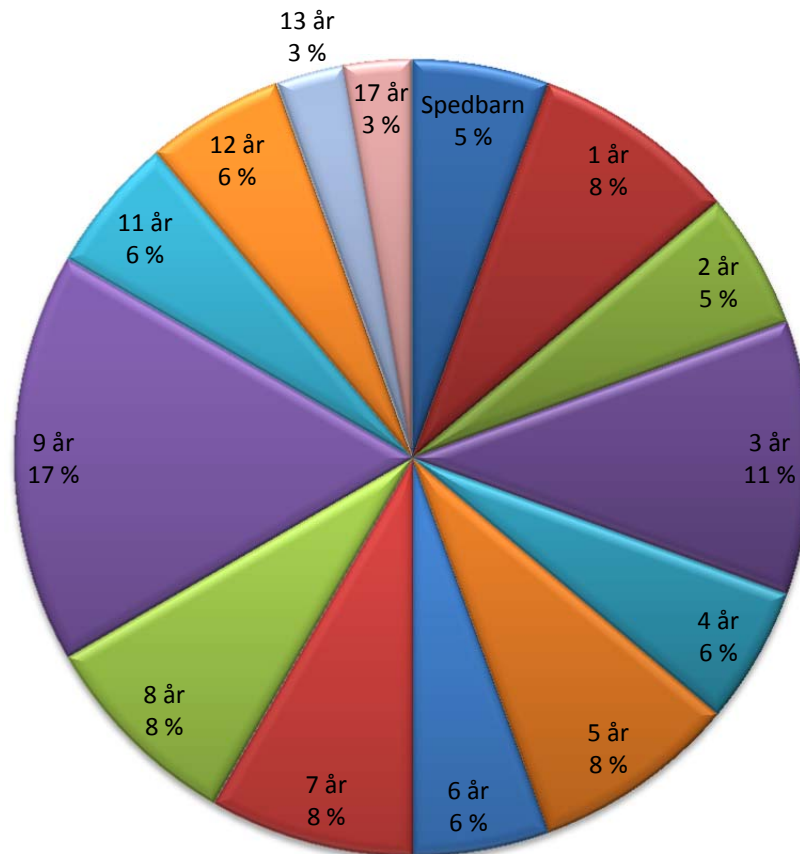
Tabell 3.2. Fordeling elever født i Norge/ ikke født i Norge på klasstrinn og kjønn (N=497).

	5. trinn		10. trinn	
	Gutt	Jente	Gutt	Jente
	n=136	n=117	n=123	n=121
	%	%	%	%
Født i Norge	90	95	90	96
Ikke født i Norge	10	5	10	4
Ikke besvart	1	5	2	4

Vi så også nærmere på hvor mange av elevene i populasjonen som selv var født i Norge. Tabell 3.2 viser at over 90 prosent av elevene i kartleggingen er født i Norge. Flest jenter var født i Norge, og dette var likt på begge klasstrinn.

I gruppen barn og unge med innvandrerforeldre var 27 prosent født i Norge mens 78 prosent av barn og unge med en utenlandsk forelder var født i Norge. Det ble ikke spurt om hvorfor man hadde flyttet til Norge i spørreskjemaundersøkelsen. Det er derfor ikke tatt hensyn til hvilken grunn som har ført elevene til Norge og vi kan ikke utelukke at dette kan ha påvirket resultatene i undersøkelsen.

Elevene som svarte "Nei" på spørsmålet "Er du født i Norge" ble deretter spurt om alder når de kom til Norge i et åpent spørsmål. 17 prosent av elevene kom til Norge i en alder av 9 år og 11 prosent når de var 3 år. Ellers var fordelingen i alder som ble oppgitt mellom 0 og 17 år relativt jevn (figur 3.3).

Figur 3.3. Alder ved ankomst Norge (N=36) *.

* Spørsmålet lød: "Om du ikke er født i Norge, hvor gammel var du når du kom til Norge?".

Tabell 3.3. Antall søsken i grupperinger etter foreldres nasjonalitet *.

* Spørsmålet lød: "Hvor mange søsken har du?".

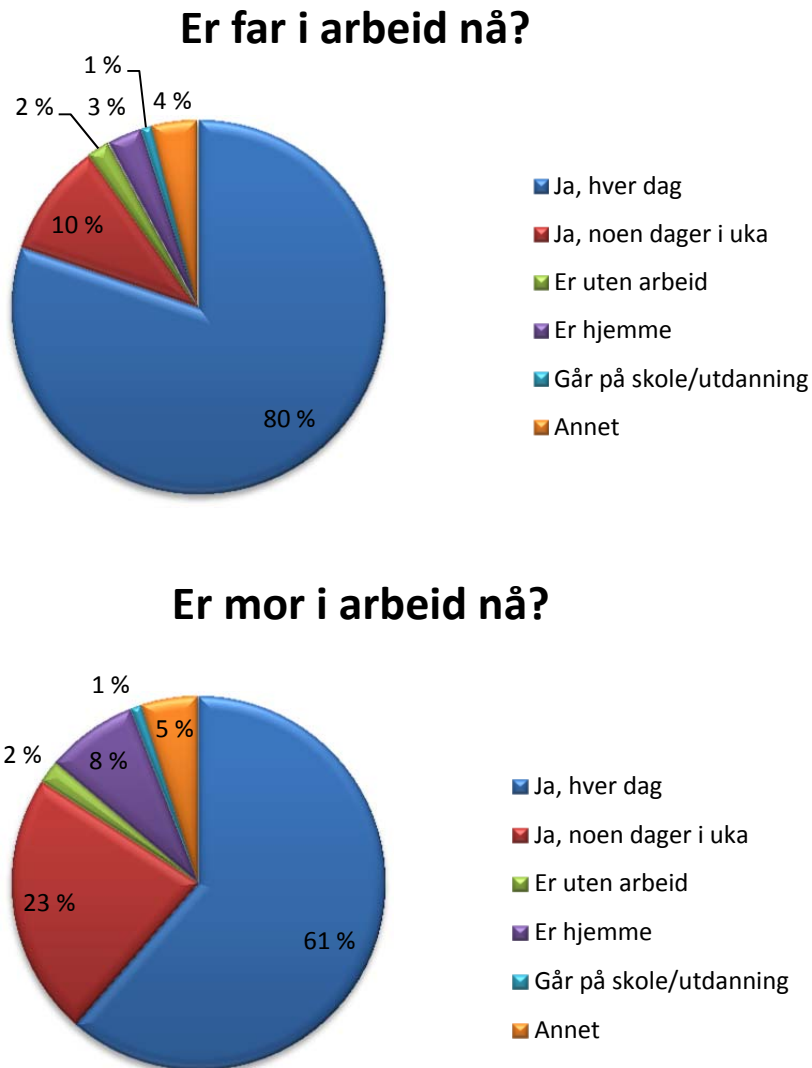
	Barn og unge med innvandrerforeldre	Barn og unge med en utenlandsk forelder	Barn og unge med to norske foreldre
	N=34	N=36	N=423
	%	%	%
Ingen	3	0	4
1	32	28	33
2	23	39	33
3	21	17	16
4	9	8	8
5 eller flere	12	8	6

Tabell 3.3 viser prosentvis fordeling av antall søsken i gruppene. De fleste barn og unge i kartleggingen har ett eller to søsken. Det er prosentvis flest i gruppen barn og unge med innvandrerforeldre som har 5 eller flere søsken. Vi minner om den relativt lille utvalgsstørrelsen i denne gruppen i forhold til gruppen barn og unge med to norske foreldre og at enkeltverdier derfor kan ha hatt større innvirkning på resultatet i denne gruppen.

3.3 Foreldrenes arbeidsstatus

Resultatene fra denne kartleggingen viser at 71 prosent av foreldrene i populasjonen på undersøkelsestidspunktet arbeidet fulltid, dette er tilsvarende andelen som er sysselsatt i resten av befolkningen mellom 15 og 74 år i Møre og Romsdal (Fylkesstatistikken 2011). Når en ser på alle svarene under ett, er det stor forskjell i andelen mødre og fedre i fulltidsarbeid, med nesten 20 prosent færre mødre i fulltidsarbeid enn fedre i kartleggingen. Sammenlignet med fylkesstatistikken er færre av foreldrene i denne kartleggingen deltidsansatt enn i fylket generelt. Mens man på fylkesnivå ser at 16 prosent av mennene arbeider deltid, viser resultatene fra denne kartleggingen at kun 10 prosent av fedrene arbeider deltid (Fylkesstatistikken 2011). Tilsvarende arbeider 43 prosent av kvinnene i fylket deltid, mens kun 23 prosent av mødrene i kartleggingen oppgis å arbeide deltid. En mulig forklaring på forskjellen i deltidsansatte mellom fylkesstatistikken og denne kartleggingen kan være at barn og unge som besvarte kartleggingen ikke vet om foreldrene jobber fulltid eller deltid. En annen forklaring kan være at foreldrene til elevene i denne populasjonen er i aldersgruppen 25- 54 år hvor flere er fulltidsansatt enn i de andre aldersgruppene.

Gjennomsnittet arbeidsledige i fylket er på 2 prosent, og det samme som elevene oppgir om sine foreldre i denne kartleggingen (Fylkesstatistikken 2011). Dette er imidlertid lavere enn gjennomsnittet for Kristiansund kommune som ligger oppunder 3 prosent. I denne kartleggingen fikk elevene flere svaralternativ som kan ha påvirket dette svarer. Blant annet kan elever ha krysset av på svaralternativet "er hjemme" når foreldre i realiteten er uten arbeid. I kartleggingen oppgir elevene at 3 prosent av fedrene og 8 prosent av mødrene er hjemmeverende, hvor flere har kommentert at mor er i permisjon. Dersom man forsøker å slå sammen svaralternativene "uten arbeid" og "er hjemme" tilsvarer dette 7 prosent av foreldrene i populasjonen. Videre har 4 prosent av elevene oppgitt at fedrene er engasjert med noe annet, mens 5 prosent av mødrene oppgis å være engasjert med noe annet, og det er uvisst om enkelte av disse kan være uten arbeid. De fullstendige resultatene for foreldrenes arbeidsstatus i den samlede populasjonen er fremstilt i figur 3.4.

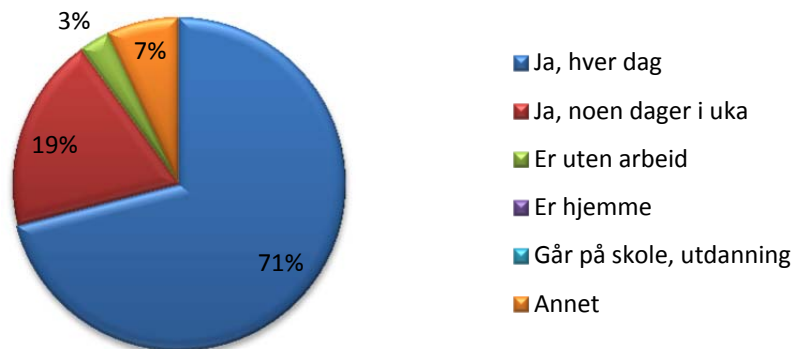
Figur 3.4. Arbeidsstatus foreldre i det samlede utvalget (N=479) *.

* Spørsmålene lød: "Er far i arbeid nå?" og "Er mor i arbeid nå?".

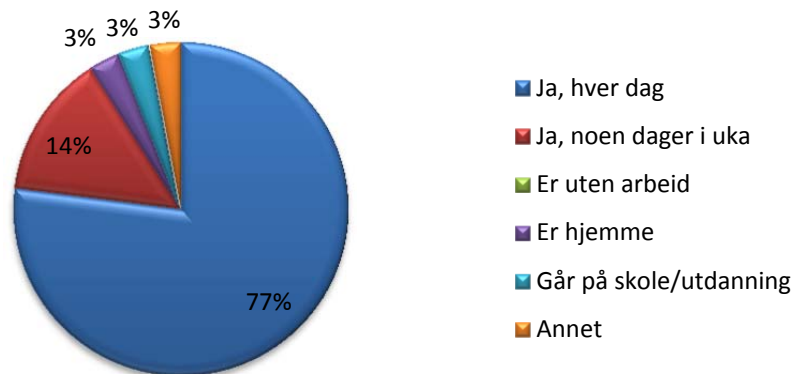
3.3.1 Fars arbeidsstatus

Som forventet er fars arbeidsstatus i gruppen barn og unge med to norske foreldre tilsvarende den i den samlede populasjonen, ettersom de fleste i populasjonen tilhører denne gruppen. Blant barn og unge med innvandrerforeldre og barn og unge med en utenlandsk forelder, er sysselsettingen i fulltidsarbeid blant fedrene lavere, med henholdsvis 71 prosent og 77 prosent av elevene som svarer at fedrene arbeider hver dag. Nitten prosent av innvandrerfedrene i populasjonen arbeider noen dager i uka i følge barna, mens 14 prosent av fedrene i gruppen barn og unge med en utenlandsk forelder gjør det samme. Noe flere barn og unge med innvandrerforeldre oppgir at deres fedre er uten arbeid (3 prosent) enn blant barn og unge med to norske foreldre (2 prosent). Resultatene for fars arbeidsstatus i de ulike gruppene er fremstilt i figur 3.5.

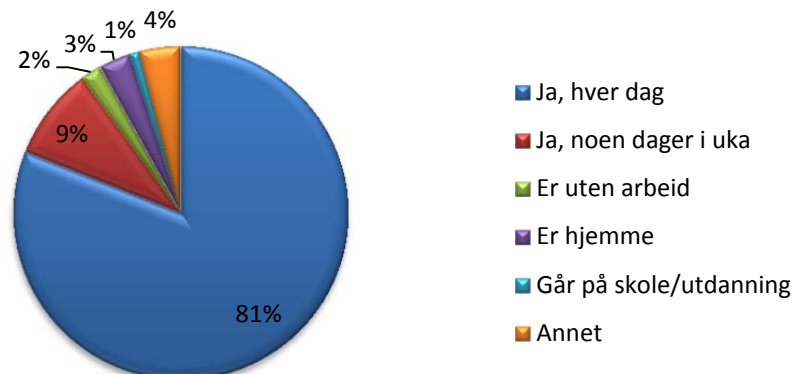
Er far i arbeid nå? Barn og unge av innvandrere N=31

Er far i arbeid nå? Barn og unge med en utenlandsk forelder N=35

Er far i arbeid nå? Barn og unge med to norske foreldre N=409

Figur 3.5. Arbeidsstatus far i grupper etter foreldres nasjonalitet *.

* Spørsmålene lød: "Er far i arbeid nå?".

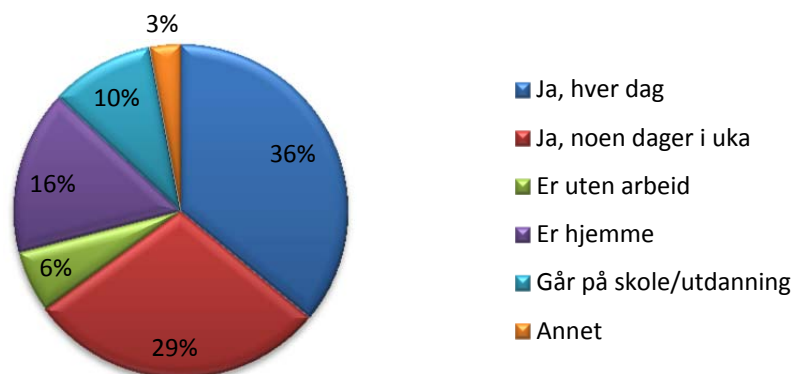
Oppsummert er forskjellen mellom familier med to innvandrerforeldre og to norske foreldre:

- 10 prosent færre innvandrerfedre er i fulltidsarbeid
- 10 prosent flere innvandrerfedre er i deltidsarbeid
- Ingen innvandrerfedre er hjemmeværende eller går på skole/utdanning

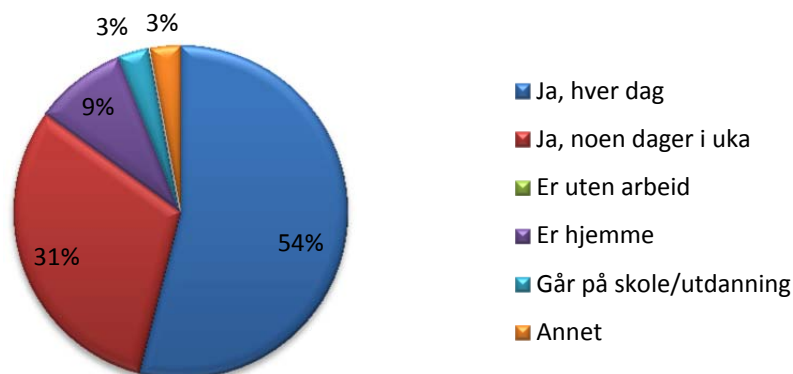
3.3.2 Mors arbeidsstatus

Mors arbeidsstatus i gruppen barn og unge med to norske foreldre er tilsvarende som i den samlede populasjonen, ettersom de fleste i populasjonen tilhører denne gruppen. Det er større forskjeller i mors arbeidsstatus mellom gruppene enn for fars arbeidsstatus, og da spesielt mellom gruppene barn og unge med innvandrerforeldre og barn og unge med to norske foreldre. I denne kartleggingen oppgir elevene med innvandrerforeldre at kun 36 prosent av mødrene er i fulltidsarbeid. Dette er 28 prosent færre enn mødre i familier med to norske foreldre. Blant barn og unge med en utenlandsk forelder oppgir elevene at 54 prosent av mødrene er i fulltidsarbeid. Videre svarer 29 prosent av barn og unge med innvandrerforeldre at mor arbeider noen dager i uka. Altså er til sammen 65 prosent av innvandrer-mødrene i full- eller deltidsarbeid. Dette er 7 prosent over landsgjennomsnittet for denne gruppen (www.ssb.no). Dobbeltså stor prosentandel av mødrene i gruppen med innvandrerforeldre er hjemmeværende sammenlignet med mødrene i gruppen med to norske foreldre. Hele 10 prosent av mødrene i gruppen med innvandrerforeldre oppgis å gå på skole/utdanning på undersøkelsestidspunktet. Avslutningsvis er langt flere mødre i gruppen med innvandrerforeldre uten arbeid enn i de andre to gruppene. Resultatene for mors arbeidsstatus i de ulike gruppene er fremstilt i figur 3.6.

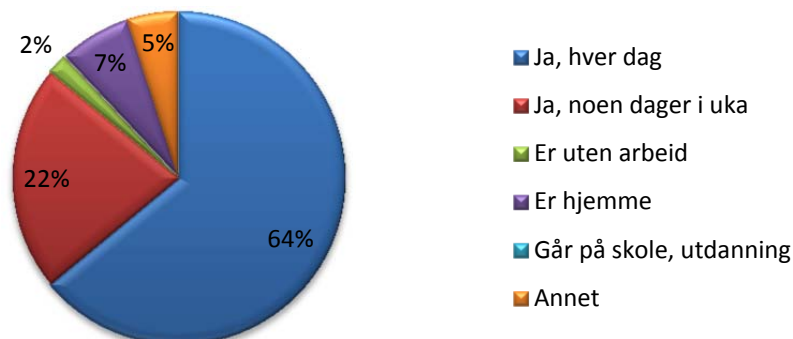
Er mor i arbeid nå? Barn og unge av innvandrere N=31

Er mor i arbeid nå? Barn og unge med en utenlandsk forelder N=35

Er mor i arbeid nå? Barn og unge med to norske foreldre N=409

Figur 3.6. Arbeidsstatus mor i grupper etter foreldres nasjonalitet *.

* Spørsmålene lød: "Er mor i arbeid nå?".

Oppsummert er forskjellen mellom familier med to innvandrerforeldre og to norske foreldre:

- 28 prosent færre innvandrer mødre er i fulltidsarbeid
- 7 prosent flere innvandrer mødre er i deltidsarbeid
- 9 prosent flere innvandrer mødre er hjemmeværende
- 10 prosent flere innvandrer mødre går på skole/utdanning

3.4 Oppsummering

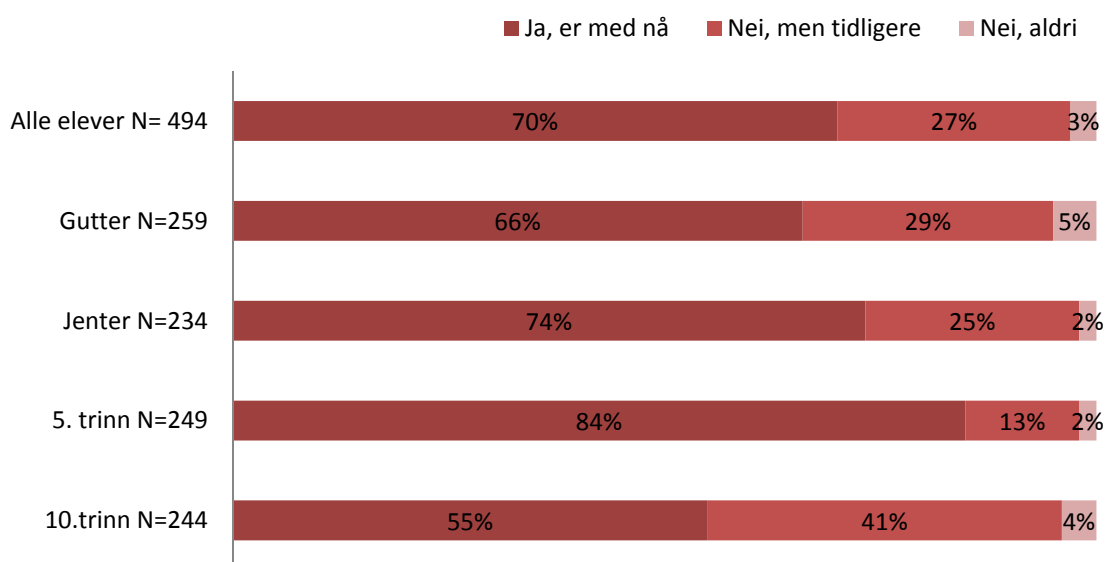
Det er langt flere gutter med innvandrerforeldre og en utenlandsk forelder enn det er jenter. Flest av i gruppen med innvandrerforeldre har foreldre fra Polen. I gruppen med en utenlandsk forelder er den utenlandske forelderens oftest fra Sverige, deretter Nord-Korea eller USA. Kun 27 prosent av elevene med innvandrerforeldre var født i Norge og det er stor spredning i alderen deres når de ankom Norge, men noen flere ankom Norge i en alder av 9 år. Av elevene med en utenlandsk forelder var 78 prosent født i Norge. I gruppen med innvandrerforeldre er 77 prosent i hel- eller deltidsarbeid, mens 69 prosent av innvandrerbefolkningen i Møre og Romsdal er sysselsatte (Fylkesstatistikken 2011). Denne forskjellen kan komme av den store andelen arbeidsinnvandrere i Kristiansund. Allikevel var 5 prosent av innvandrerforeldrene i kartleggingen uten arbeid, noe som er tilsvarende innvandrerbefolkningen ellers i fylket. Det er stor forskjell i arbeidsstatus mellom mødre i innvandrerfamilier og norske familier.

4 KARTLEGGING AV DELTAKELSE I ORGANISERTE FRITIDSAKTIVITETER

Formålet med dette kapittelet er å kartlegge deltakelsen i organiserte fritidsaktiviteter blant barn og unge på 5. og 10. trinn, og sammenligne deltakelsen blant barn og unge med innvandrerforeldre eller en utenlandsk foreldre og med den øvrige befolkningen. Ut i fra tidligere forskning forventer vi at barn og unge med innvandrerforeldre sjeldnere deltar, og da særlig jentene. I kapittelet blir det også sett på hvor ofte elevene har deltatt på fritidsaktiviteter den siste måneden og hvilke andre aktiviteter de har brukt fritiden på den siste uken. Mot slutten av kapittelet vil vi se nærmere på begrunnelser for ikke å delta, hvor godt elevene trives i nærmiljøet og om bedre tilrettelegging av fritidsaktiviteter kan gi bedre trivsel.

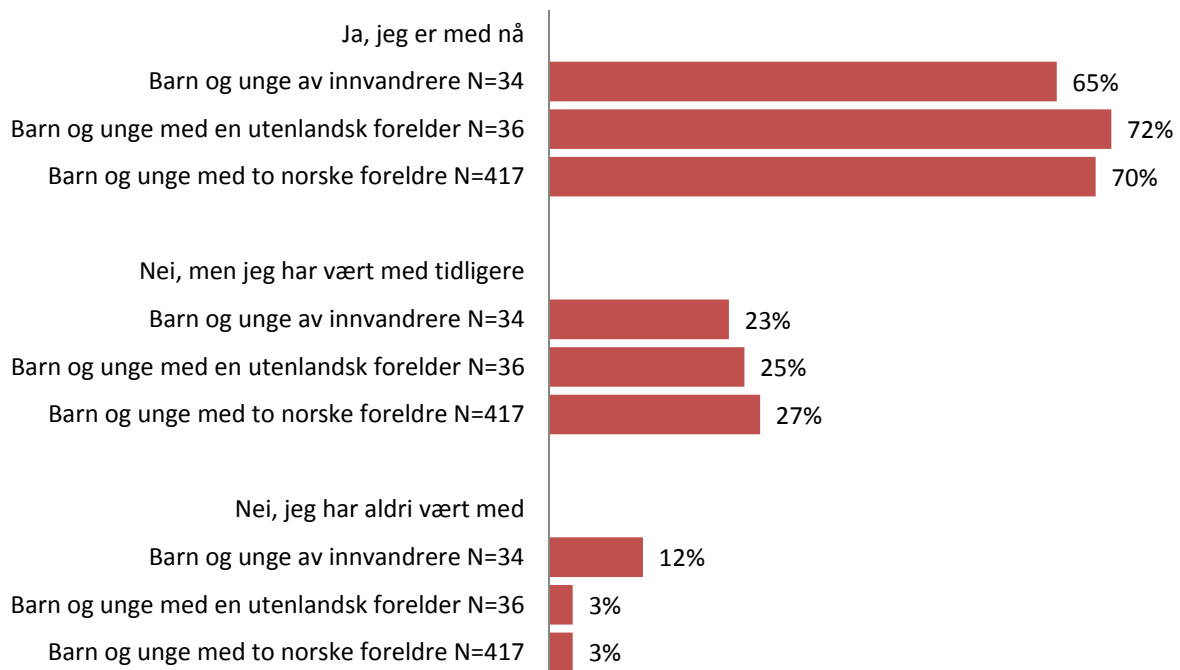
4.1 Deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter

Figur 4.1 viser deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter i hele populasjonen, fordelt på kjønn og på klassetrinn. På undersøkelsestidspunktet svarte 70 prosent av populasjonen at de deltok i organiserte fritidsaktiviteter, 27 prosent at de har vært med tidligere mens 3 prosent aldri har vært med i organiserte fritidsaktiviteter. Resultatene viser at en noe større andel jenter deltok i organiserte fritidsaktiviteter på undersøkelsestidspunktet og at flere gutter enn jenter aldri hadde deltatt. Resultatene viser også som forventet mye lavere deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter blant elevene på 10. trinn sammenlignet med elevene på 5. trinn. Forskjellen gjenspeiler det store frafallet man ser i organiserte fritidsaktiviteter med økende alder, og tilsvarer et frafall på om lag 30 prosent fra 5. til 10. trinn.

Figur 4.1. Deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter blant alle elevene, fordelt på kjønn og på klassetrinn*.
* Spørsmålet lød: "Er du, eller har du tidligere vært med i noen fritidsaktiviteter, som for eksempel idrettslag, kor, korps eller liknende?"

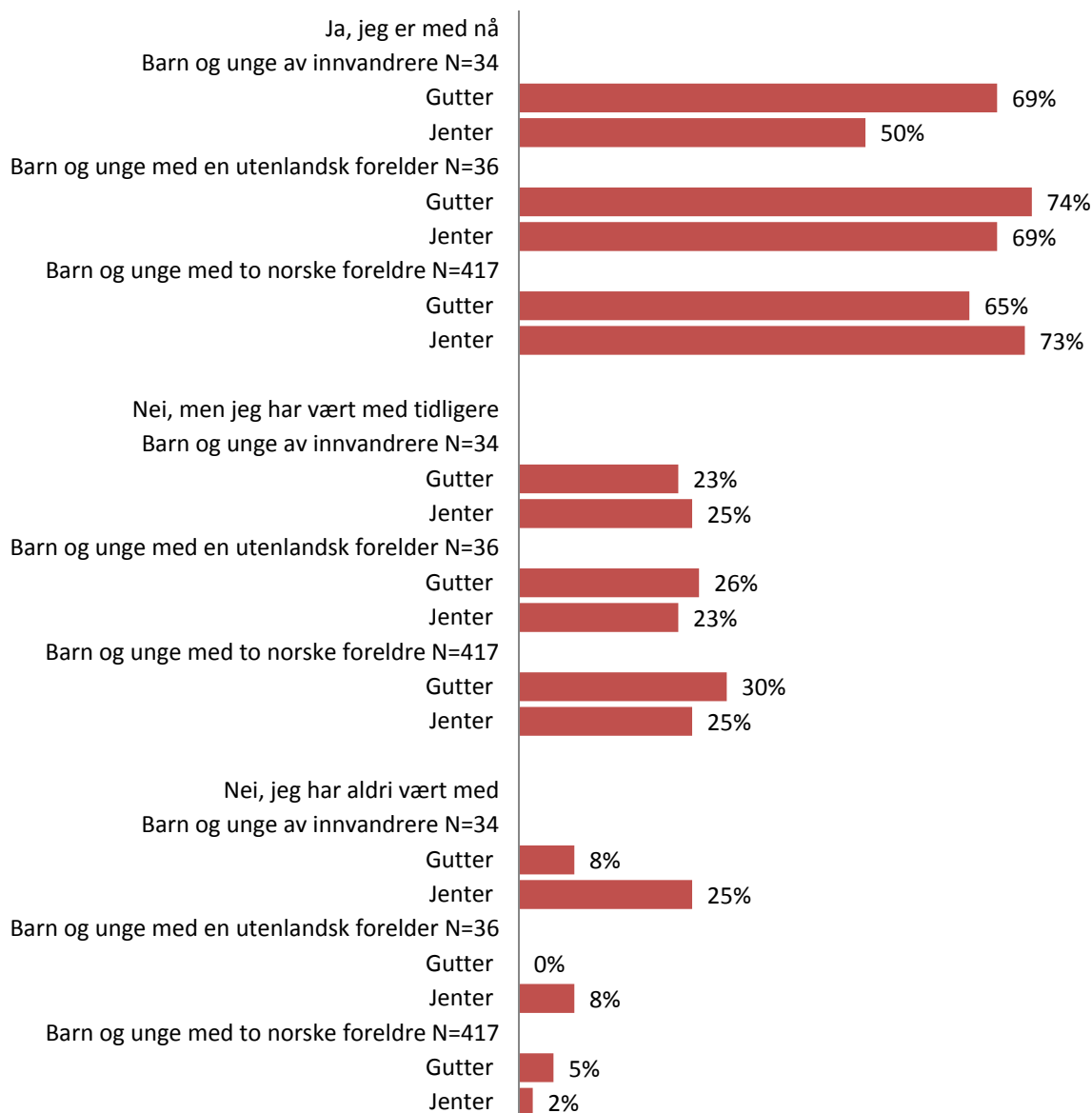
Det er tidligere vist at barn og unge med innvandrerforeldre deltar i mindre grad i organiserte fritidsaktiviteter enn barn og unge i resten av befolkningen (Friberg 2005). Dette er også tilfelle blant barn og unge med innvandrerforeldre i denne kartleggingen. Resultatene viser at 5 prosent færre barn og unge med innvandrerforeldre deltar i organiserte fritidsaktiviteter enn barn og unge i de andre gruppene. Videre er det noe færre barn og unge av innvandrere som har deltatt tidligere, og flest barn og unge av innvandrere som aldri har deltatt i organiserte fritidsaktiviteter. Som nevnt tidligere er antallet elever i gruppen barn og unge med innvandrerforeldre lavt i forhold til gruppen barn og unge med to norske foreldre, og dette kan ha påvirket resultatene. Resultatene er fremstilt gruppevis i figur 4.2.

Figur 4.2. Deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter gruppert etter foreldres nasjonalitet*.

* Spørsmålet lød: "Er du, eller har du tidligere vært med i noen fritidsaktiviteter, som for eksempel idrettslag, kor, korps eller liknende?"

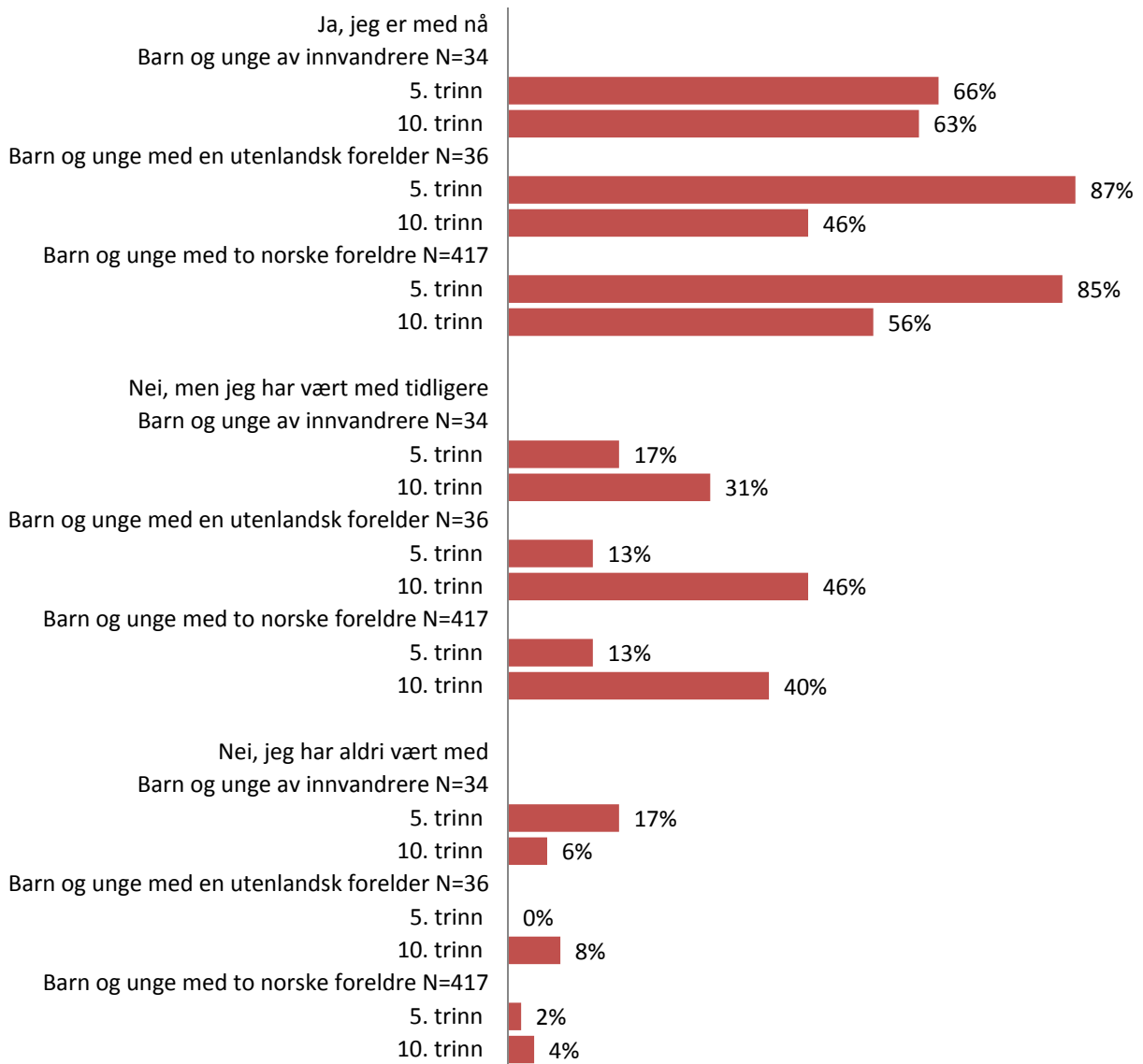
Ut fra tidligere forskning forventet vi at jenter med innvandrerforeldre deltar i mindre grad enn gutter med innvandrerforeldre og andre barn og unge (Friberg, 2005, Strandbu, 2007). Vi fant at jenter med innvandrerforeldre deltar i mindre grad enn andre jenter og gutter generelt. Halvparten av jentene med innvandrerforeldre deltok i organiserte fritidsaktiviteter på undersøkelsestidspunktet. Dette er 19 og 24 prosent lavere deltakelse enn det som ble observert blant henholdsvis jenter med en utenlandsk forelder og jenter med to norske foreldre. En fjerdedel av jentene med innvandrerforeldre hadde vært med tidligere men sluttet og en fjerdedel hadde aldri vært med i organiserte fritidsaktiviteter. Blant guttene deltar de med innvandrerforeldre på tilsvarende nivå med gutter med en utenlandsk forelder eller to norske foreldre. Derimot er det en større andel av guttene med innvandrerforeldre som aldri har deltatt i organiserte fritidsaktiviteter enn det er blant guttene i de andre gruppene. Resultatene for deltakelse fordelt på kjønn i gruppene er fremstilt i figur 4.3.

Figur 4.3. Deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter fordelt på kjønn*.

* Spørsmålet lød: "Er du, eller har du tidligere vært med i noen fritidsaktiviteter, som for eksempel idrettslag, kor, korps eller liknende?".

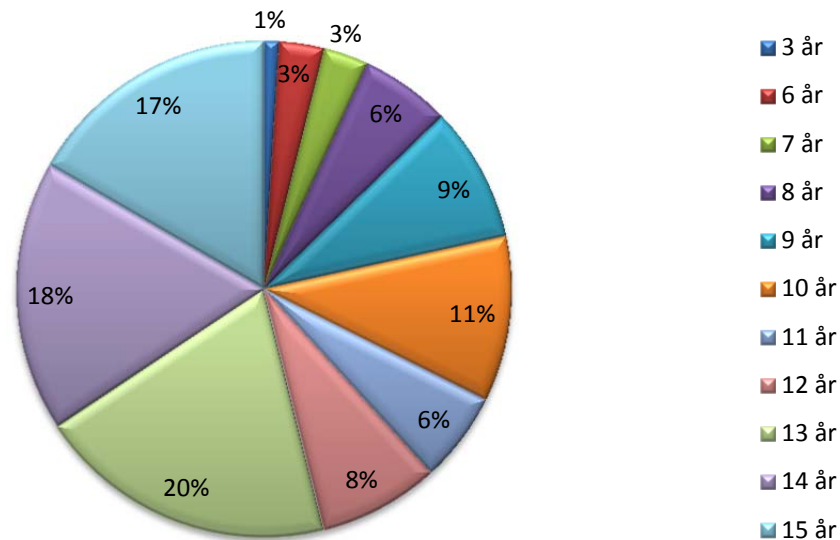
I motsetning til i de andre gruppene er deltakelsen i organiserte fritidsaktiviteter relativt lik på 5. og 10. trinn blant barn og unge med innvandrerforeldre (figur 4.4). Resultatene tyder på at færre av elevene med innvandrerforeldre slutter med organiserte fritidsaktiviteter i denne perioden. Dette støttes opp av det er færre elever med innvandrerforeldre på 10. trinn som svarer at de har deltatt tidligere men sluttet. Den lave forskjellen i deltakelse på 5. og 10. trinn i denne gruppen kan muligens også forklares ved at hele 17 prosent av elevene på 5. trinn med innvandrerforeldre svarer at de aldri har deltatt i organiserte fritidsaktiviteter.

Figur 4.4. Deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter fordelt på klasstrinn *.

* Spørsmålet lød: "Er du, eller har du tidligere vært med i noen fritidsaktiviteter, som for eksempel idrettslag, kor, korps eller liknende?".

Barn og unge som hadde deltatt i organiserte fritidsaktiviteter tidligere men sluttet ble spurt om å oppgi hvor gamle de var når de sluttet. Over halvparten svarte at de sluttet i alderen 13-15 år (figur 4.5).

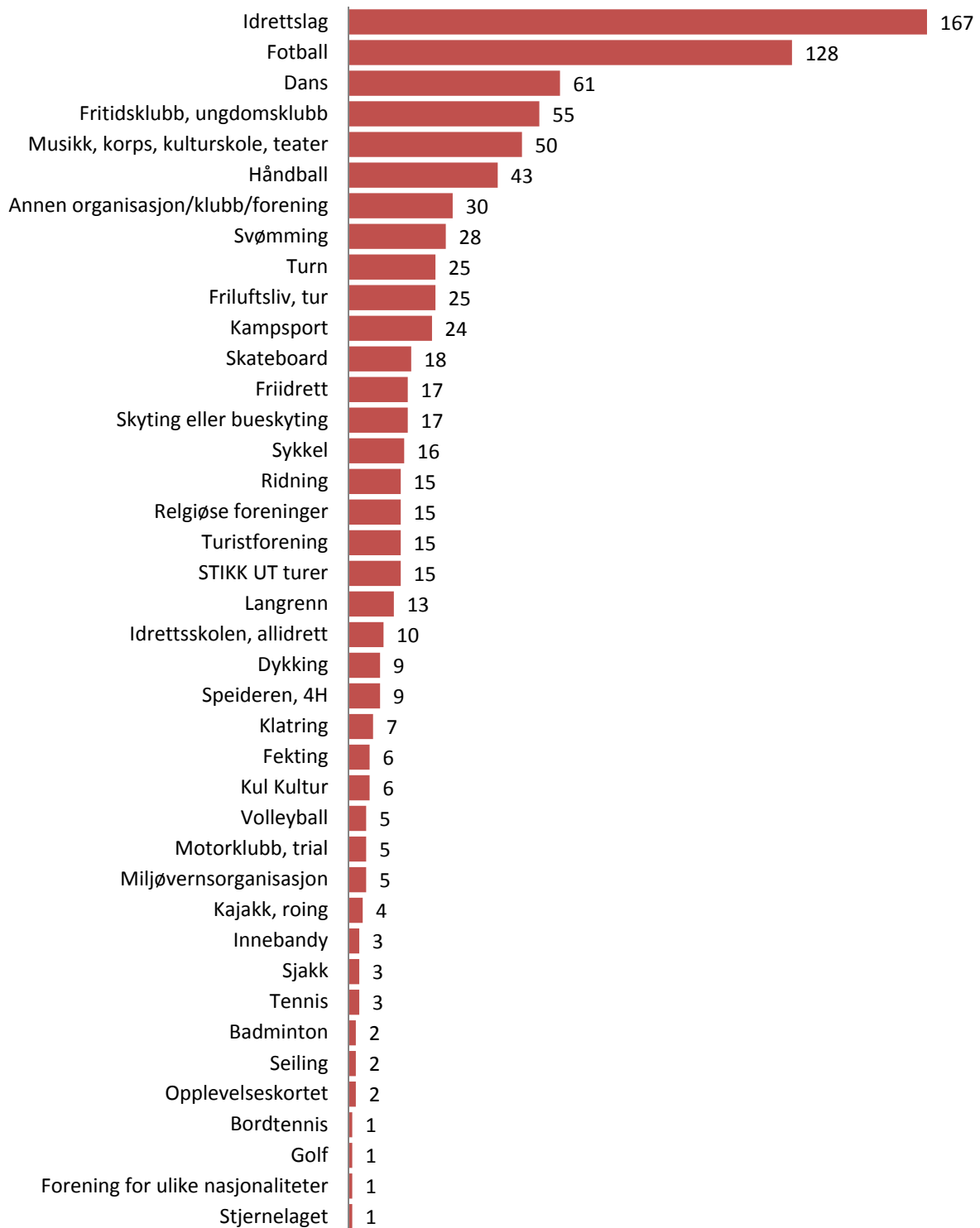
Figur 4.5. Alder ved avsluttet deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter (N=120) *.

* Spørsmålet lød: "Dersom du ikke lenger er med i noen fritidsaktiviteter, hvor gammel var du da du sluttet?".

4.2 Hvilke organiserte fritidsaktiviteter deltar elevene på?

Blant de organiserte fritidsaktivitetene, er det flest som svarer at de deltar i idrettslag (figur 4.6). Og av idrettstilbudene er det som forventet fotball som klart flest elever deltar på, med 26 prosent oppslutning blant populasjonen. Deretter er det dans med 12 prosent oppslutning, fritidsklubb/ungdomsklubb med 11 prosent oppslutning og musikk/korps/kulturskole/teater med 10 prosent oppslutning.

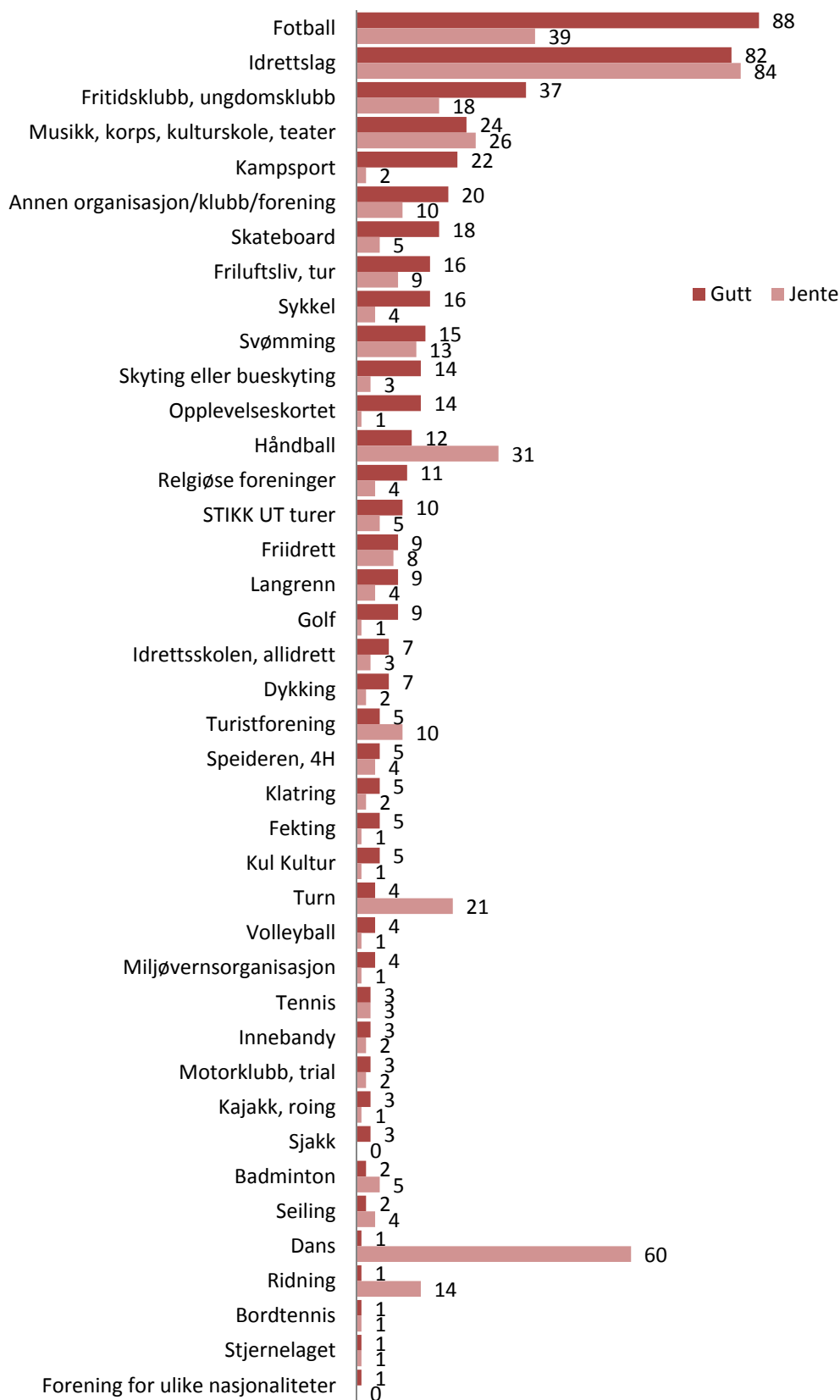

Figur 4.6. Deltakelse i ulike organiserte fritidsaktiviteter blant alle elver (N=500) *.

* Spørsmålet lød: "Er du eller har du vært med i noen av disse fritidsaktivitetene?"

Fordeler man populasjonen etter kjønn ser vi at fotball er den organiserte fritidsaktiviteten som flest av guttene deltar på, deretter er det fritidsklubb/ungdomsklubb og musikk, korps, kulturskole, teater som er de mest populære fritidsaktivitetene blant guttene. Blant jentene i populasjonen er dans, håndball og turn de klart mest populære fritidsaktivitetene.

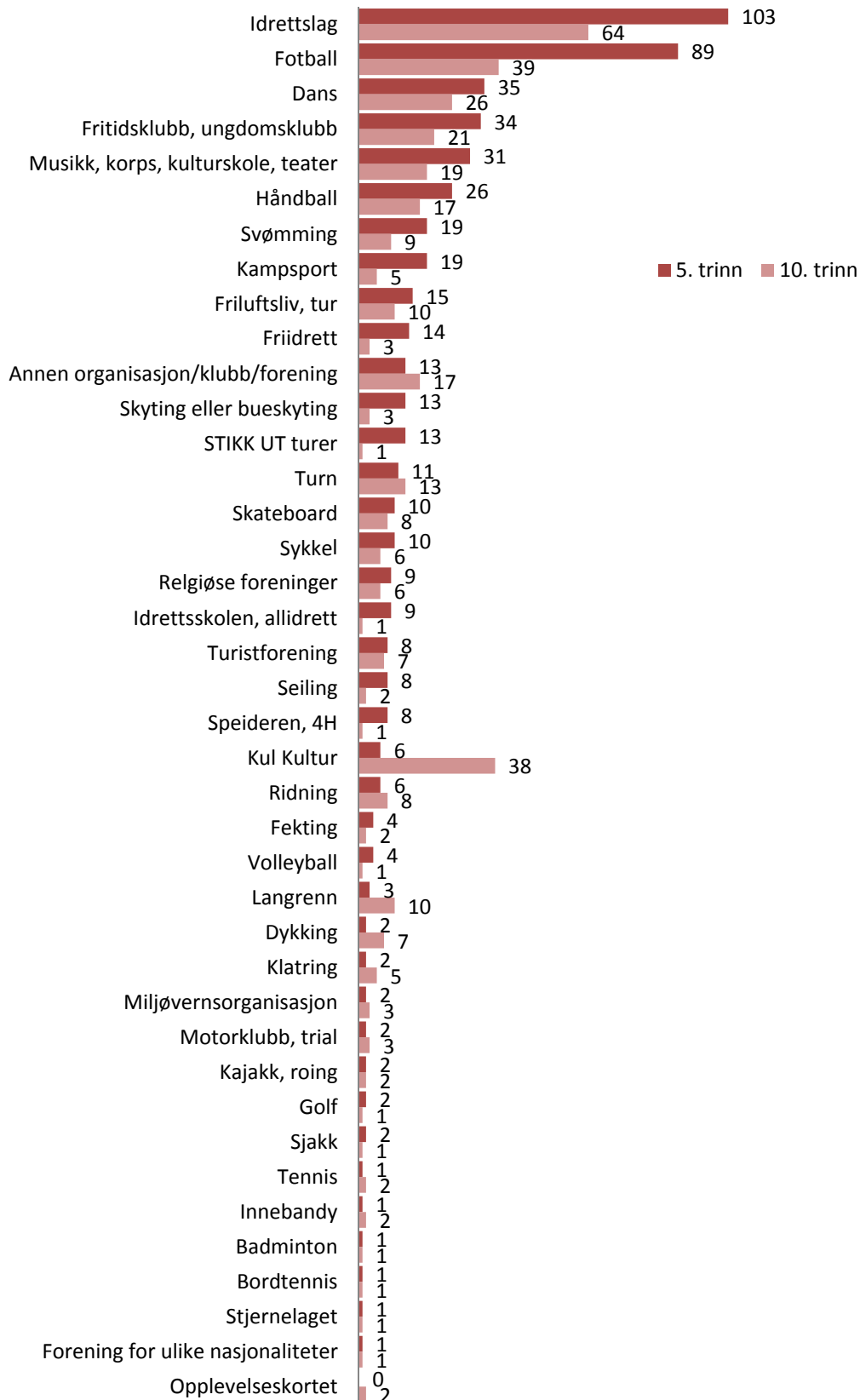
Fordelingen av deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter fordelt på kjønn er fremstilt i figur 4.7.

Figur 4.7. Deltakelse i ulike organiserte fritidsaktiviteter fordelt på kjønn (N=500) *.

* Spørsmålet lød: "Er du eller har du vært med i noen av disse fritidsaktivitetene?"

I figur 4.8 er deltakelse i ulike de fritidsaktivitetene inndelt etter klassetrinn. Figuren viser at fordelingen av elever på de fritidsaktivitetene er relativt lik, bortsett fra lavere deltakelse på 10. trinn. Noen fritidsaktiviteter skiller seg imidlertid ut, med flere deltakende elever på 10. trinn enn 5. trinn. Kul Kultur tilbyr ulike aktiviteter til barn og unge i alderen 8 til 15 år i sommerferien, og det er langt flere elever på 10. trinn enn 5. trinn som har deltatt på dette. Ellers er det flere elever på 10. trinn enn 5. trinn som deltar i langrenn, turn, ridning, dykking og klatring. Det er også flest elever på 10. trinn som har svart at de deltar i andre organisasjoner, lag og foreninger enn på 5. trinn. Hva som er grunnen til at enkelte fritidsaktiviteter skiller seg ut med større deltakelse blant elever på 10. trinn ble ikke undersøkt i denne kartleggingen, men det kan være verdt å merke seg hvilke tilbud det er snakk om og undersøke hva som gjør at de rekrutterer og holder på unge i en alder mye preget av frafall.

Figur 4.8. Deltakelse i ulike organiserte fritidsaktiviteter fordelt på klassetrinn (N=500) *.

* Spørsmålet lød: "Er du eller har du vært med i noen av disse fritidsaktivitetene?".

De 5 mest populære fritidsaktivitetene i de ulike gruppene er:

Barn og unge med innvandrerforeldre:

1. Fotball – 35 prosent
2. Håndball – 23 prosent
3. Idrettslag, som samlebetegnelse – 20 prosent
4. Religiøse foreninger – 17 prosent
5. Fritidsklubb, ungdomsklubb – 14 prosent

Barn og unge med en utenlandsk forelder:

1. Idrettslag, som samlebetegnelse – 29 prosent
2. Fotball – 25 prosent
3. Musikk, korps, kor, teater – 19 prosent
4. Fritidsklubb, ungdomsklubb og andre organisasjoner, lag og foreninger – begge 17 prosent
5. Dans og kampsport – begge 11 prosent

Barn og unge med to norske foreldre:

1. Idrettslag, som samlebetegnelse – 38 prosent
2. Fotball – 27 prosent
3. Dans – 15 prosent
4. Fritidsklubb, ungdomsklubb – 12 prosent
5. Musikk, korps, kor, teater – 10 prosent

Deltakelse i idrettslag og fotball er de mest populære fritidsaktivitetene i alle gruppene. Videre er fritidsklubb, ungdomsklubb også blant de 5 mest populære fritidsaktivitetene i alle gruppene. Gruppene barn og unge med en utenlandsk forelder og med to norske foreldre har de samme aktivitetene blant de 5 mest populære, mens barn og unge med innvandrere skiller seg ut med håndball og religiøse foreninger blant de 5 mest populære fritidsaktivitetene.

Tabell 4.1. Deltakelse i idrettslag (N=454) *.

	Barn og unge med innvandrerforeldre	Barn og unge med en utenlandsk forelder	Barn og unge med to norske foreldre
	N=30	N=34	N=390
	%	%	%
Ja, jeg er med nå	20	29	38
Nei, men jeg har vært med tidligere	33	24	21
Nei, har aldri vært med	47	47	41

*Spørsmålet lød: "Er du eller har du vært med i noen av disse fritidsaktivitetene? Idrettslag?".

I tabell 4.1 er deltakelse i idrettslag blant gruppene presentert. Det er høyest deltakelse i idrettslag blant barn og unge med to norske foreldre, og lavest deltakelse blant barn og unge med innvandrerforeldre. Mindre enn en av fire barn og unge med innvandrerforeldre deltar i idrettslag og om lag halvparten har aldri vært med. Frafallet blant de som har vært innom idretten er også langt høyere i denne gruppen enn blant barn og unge med to norske foreldre. Tilsvarende tall for deltakelse blant unge med minoritetsbakgrunn er vist tidligere,

mens deltakelse i idrettslag blant unge med norske foreldre har vært noe høyere (Strandbu, 2007). Barn og unge med en utenlandsk forelder har noe høyere deltakelse i idrettslag enn de med innvandrereforeldre, men også i denne gruppen har om lag halvparten aldri vært med.

Tabell 4.2. Deltakelse i fritidsklubb, ungdomsklubb (N=444) *.

	Barn og unge med innvandrereforeldre	Barn og unge med en utenlandsk forelder	Barn og unge med to norske foreldre
	N=29	N=35	N=380
	%	%	%
Ja, jeg er med nå	14	17	12
Nei, men jeg har vært med tidligere	10	6	11
Nei, har aldri vært med	76	77	77

*Spørsmålet lød: "Er du eller har du vært med i noen av disse fritidsaktivitetene? Fritidsklubb, ungdomsklubb?".

Deltakelse i fritidsklubb og ungdomsklubb er jevnere mellom gruppene. En like stor andel i hver av gruppene har aldri vært med, mens en noe større andel av gruppen barn og unge med en utenlandsk forelder er med nå. Resultatene er presentert på gruppenivå i tabell 4.2.

Tabell 4.3. Deltakelse i musikk, korps, kulturskole, kor, teater (N=458) *.

	Barn og unge med innvandrereforeldre	Barn og unge med en utenlandsk forelder	Barn og unge med to norske foreldre
	N=29	N=36	N=393
	%	%	%
Ja, jeg er med nå	14	19	10
Nei, men jeg har vært med tidligere	7	19	24
Nei, har aldri vært med	79	62	66

*Spørsmålet lød: "Er du eller har du vært med i noen av disse fritidsaktivitetene? Musikk, korps, kulturskole, kor, teater?".

Om lag tre av fire barn og unge med innvandrereforeldre har aldri vært med i musikk, korps, kulturskole, kor eller teater. I de andre gruppene er også deltakelsen i slike fritidsaktiviteter lav, men flere har vært med tidligere og sluttet. I overkant av halvparten i disse gruppene har heller aldri vært med. Resultatene er presentert på gruppenivå i tabell 4.3.

4.3 Deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter den siste måneden

For å se nærmere på om elevene jevnlig deltar på organiserte fritidsaktiviteter ble de spurt om hvor mange ganger den siste måneden de har vært med på ulike fritidsaktiviteter.

Tabell 4.4. Deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter den siste måneden *.

	Ingen ganger %	1-2 ganger %	3-4 ganger %	5 ganger eller oftere %
Idrettslag				
Barn og unge med innvandrerforeldre	40	10	17	33
Barn og unge med en utenlandsk forelder	34	10	0	56
Barn og unge med to norske foreldre	36	10	8	46
Motorklubb				
Barn og unge med innvandrerforeldre	100	0	0	0
Barn og unge med en utenlandsk forelder	93	0	0	7
Barn og unge med to norske foreldre	97	1	1	1
Fritidsklubb, ungdomsklubb				
Barn og unge med innvandrerforeldre	77	23	0	0
Barn og unge med en utenlandsk forelder	78	14	4	4
Barn og unge med to norske foreldre	87	6	3	4
Religiøs forening				
Barn og unge med innvandrerforeldre	91	5	5	0
Barn og unge med en utenlandsk forelder	100	0	0	0
Barn og unge med to norske foreldre	97	2	0	1
Musikk, korps, teater, kulturskole				
Barn og unge med innvandrerforeldre	81	0	19	0
Barn og unge med en utenlandsk forelder	74	11	4	11
Barn og unge med to norske foreldre	84	6	6	4
Annen organisasjon, lag eller forening				
Barn og unge med innvandrerforeldre	86	5	9	0
Barn og unge med en utenlandsk forelder	66	17	10	7
Barn og unge med to norske foreldre	78	5	8	9

* Spørsmålet lød: "Hvor mange ganger den siste måned har du vært med på fritidsaktiviteter som:".

Som tabell 4.4 viser er det flere som svarer at de har deltatt på fritidsaktiviteter i idrettslag 5 ganger eller oftere den siste måneden enn som har svart at de deltar i idrettslag (se tabell 4.6). Dette gjelder i alle gruppene. En forklaring på dette kan være at elevene har gjort andre idrettslige aktiviteter eller trening den siste måneden og krysset av for det her. Det er også noe flere som svarer at de har vært med på fritidsaktiviteter som fritidsklubb eller ungdomsklubb, musikk, korps, teater og kulturskole den siste måneden enn det er som tidligere har svart at de er med på slike fritidsaktiviteter nå (se tabell 4.7 og 4.8).

Blant elevene i alle gruppene er det idrettslag flest har svart at de har vært med på den siste måneden før undersøkelsestidspunktet. Over halvparten av elevene i alle gruppene har vært med på aktiviteter med idrettslag minimum en gang den siste måneden. I gruppen barn og

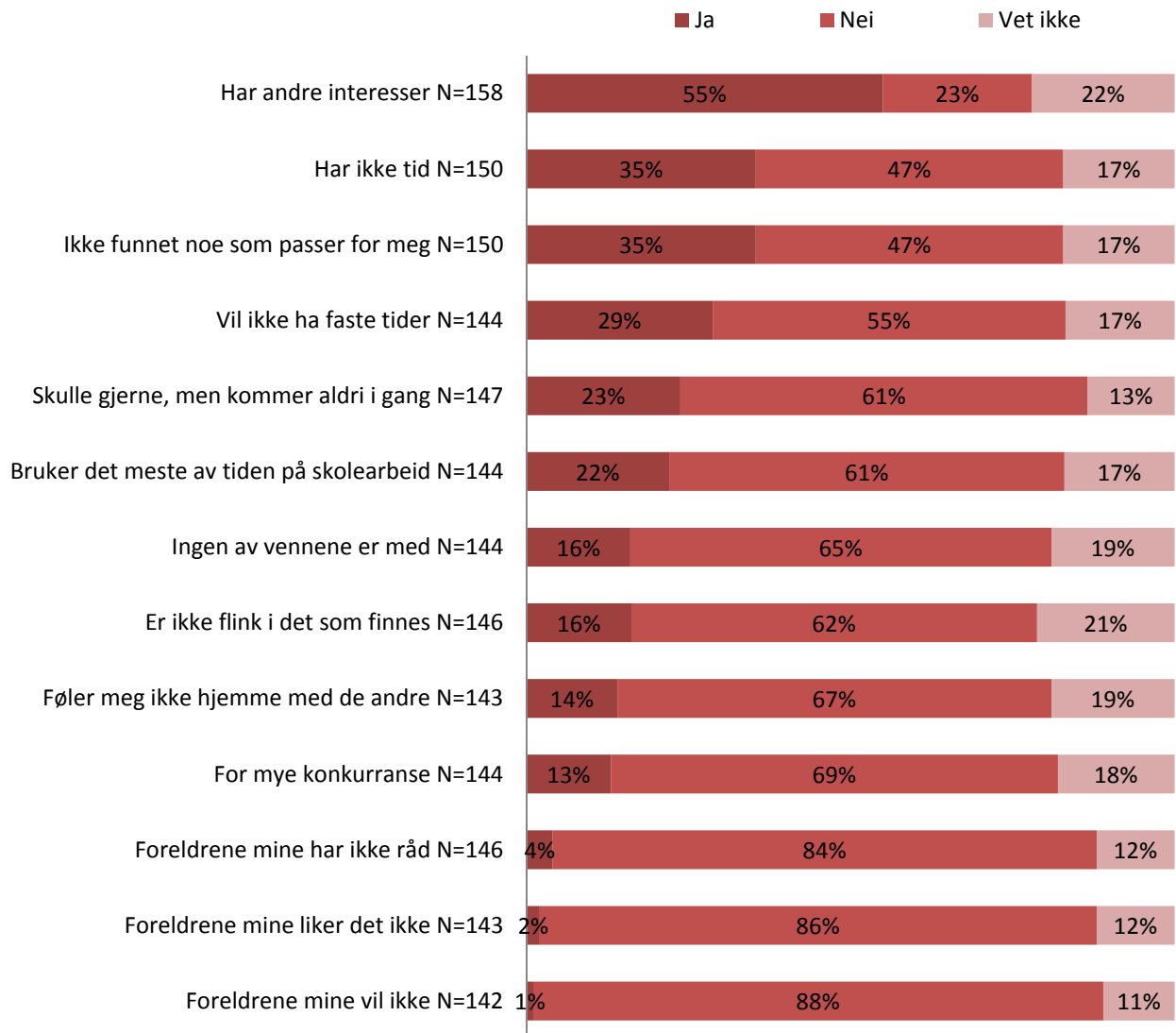
unge med en utenlandsk forelder har over halvparten deltatt på aktiviteter med idrettslag 5 ganger eller flere, altså minimum en gang i uken. Barn og unge med innvandrereforeldre deltok færrest ganger i aktiviteter med idrettslag den siste måneden før undersøkelsestidspunktet. Utenom aktiviteter med idrettslag har elevene vært sjeldent med på fritidsaktiviteter den siste måneden.

4.4 Begrunnelse for ikke å delta i organiserte fritidsaktiviteter

Det er ulike grunner til at barn og unge ikke deltar i organiserte fritidsaktiviteter. I figur 4.9 er en rekke påstander til dette listet opp med prosentandel som har svart ja, nei og vet ikke på påstandene. En gjennomgang av figuren viser at over halvparten av elevene svarer ja på påstanden om at de ikke deltar fordi de har andre interesser. At barn og unge beskriver at egne interesser er viktige for hvilke aktiviteter de velger å bruke fritiden sin på stemmer med resultater fra andre undersøkelser (Strandbu, 2007, Thorød, 2012). 35 prosent av elevene svarer ja på påstandene om at de ikke deltar fordi de ikke har tid og ikke har funnet en fritidsaktivitet som passer for dem. Om lag en fjerdedel svarer ja på at de ikke ønsker faste tider med fritidsaktiviteter, som også tidligere er vist å være avgjørende for barn og unges deltakelse (Strandbu, 2007). Derimot tillegges venners deltakelse liten vekt i denne kartleggingen sammenlignet med enkelte andre studier (Thorød, 2012). Dette kan tyde på at venners deltakelse er mer avgjørende i forhold til valg av aktiviteter og ikke for selve deltakelsen. Det er også studier som tyder på at enkelte ikke oppfatter deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter som viktig i deres hverdag (Løvgren, 2009).

Populasjonen har lagt svært lite vekt på foreldrenes økonomi og syn på deltakelse i begrunnelsen for hvorfor de ikke deltar i organiserte fritidsaktiviteter. I intervju av barn og unge fant Thorød (2012) at selv om de uttrykker egne interesser og venners deltakelse som mest avgjørende for deltakelse, vil familiens økonomi være et filter som snevrer inn de reelle valgmulighetene. Dette kan også være tilfelle i denne kartleggingen.

Figur 4.9. Begrunnelse for ikke å delta i organiserte fritidsaktiviteter blant alle elever *.

* Spørsmålet lød: "Dersom du ikke er med i noen fritidsaktiviteter, hva er grunnen til det?".

Tabell 4.5 angir hvor stor andel i hver av gruppene som har svart ja på de ulike påstandene om hvorfor de ikke deltar i organiserte fritidsaktiviteter.

Tabell 4.5. Begrunnelse for ikke å delta i organiserte fritidsaktiviteter *.

	Barn og unge med innvandrereforeldre	Barn og unge med en utenlandsk forelder	Barn og unge med to norske foreldre
	N=15	N=14	N=109
	%	%	%
Jeg har ikke tid	50	33	34
Jeg bruker det meste av fritiden min på skolearbeid	50	7	20
Jeg har andre interesser	47	57	55
Jeg vil ikke ha faste tider med fritidsaktiviteter	33	7	31
Jeg skulle gjerne vært med, men kommer aldri i gang	29	21	22
Jeg er ikke flink til det som finnes av fritidsaktiviteter	20	29	14
Jeg har ikke funnet en fritidsaktivitet som passer for meg	20	27	38
Ingen av vennene mine er med	20	7	17
Føler meg ikke hjemme sammen med de andre	13	7	15
Det er for mye konkurranse	13	7	14
Foreldrene mine har ikke råd til at jeg kan delta	13	7	3
Foreldrene mine vil ikke at jeg skal bruke tid til fritidsaktiviteter	13	0	0
Foreldrene mine liker ikke at jeg er med i fritidsaktiviteter	7	7	1

* Spørsmålet lød: "Dersom du ikke er med i noen fritidsaktiviteter, hva er grunnen til det?".

At elevene har andre interesser er en vanligere begrunnelse for hvorfor de ikke deltar i organiserte fritidsaktiviteter i gruppene med en og to norske foreldre enn i gruppen med innvandrereforeldre. Halvparten av barn og unge med innvandrereforeldre svarer at grunnen til at de ikke deltar er at de ikke har tid og at de bruker det meste av tiden på skolearbeid. At foreldrene ikke har råd til at barna kan delta og at de ikke vil at de skal bruke tid på fritidsaktiviteter er vanligere blant barn og unge med innvandrereforeldre enn blant de med en utenlandsk forelder eller to norske foreldre. Videre er det noe flere som svarer at foreldrene ikke liker at de deltar blant barn og unge med innvandrereforeldre og med en utenlandsk forelder enn med to norske foreldre. Men viktigere: Det er svært sjelden at barn og unge – også de med innvandrereforeldre – oppgir dette som grunn til at de ikke deltar i organiserte fritidsaktiviteter. Det er også langt færre barn og unge i gruppene med innvandrereforeldre og en utenlandsk forelder enn i gruppen med to norske foreldre, og enkelt verdier vil derfor gi større utslag i disse gruppene og dermed lettere påvirke resultatet. I en undersøkelse blant videregående skoleelever i Oslo fant man at flere av de med minoritetsbakgrunn enn majoritetsbakgrunn svarte at grunnen til at de ikke deltok i organiserte fritidsaktiviteter var at de "ikke fikk lov hjemme". Heller ikke i denne undersøkelsen var dette en grunn som ble hyppig oppgitt (Friberg, 2005). Kanskje tyder allikevel resultatene fra Kristiansund på en svak

tendens som i enkelt tilfeller kan være avgjørende for elevenes deltakelse eller ikke, og bør derfor ikke totalt oversees.

Hovedinntrykket er at det er mange og sammensatte grunnen til at barn og unge ikke deltar i organiserte fritidsaktiviteter, men at det ikke er veldig markante forskjeller mellom gruppene.

4.4.1 Kjennetegn på de som aldri har deltatt i organiserte fritidsaktiviteter

Dersom en ser hele populasjonen under ett, er dette de viktigste kjennetegnene på de som aldri har deltatt i organiserte fritidsaktiviteter: det er gutter, med to norske foreldre, som går på 10. trinn og oppgir at de har andre interesser enn organiserte fritidsaktiviteter. På foreldrenes økonomi svarer nesten samtlige at foreldrene aldri mangler penger til å betale for fritidsaktiviteter de ønsker å delta på.

Barn og unge med innvandrerforeldre

I denne gruppen er det 12 prosent som oppgir at de aldri har deltatt i organiserte fritidsaktiviteter. Det som kjennetegner disse er at 3 av 4 ikke er født i Norge, 3 av 4 går på 5. trinn, det er like mange fra begge kjønn og alle har foreldre som enten arbeider heltid eller deltid. Når de blir spurt om begrunnelse for ikke å delta svarer 1 av 4 ja til påstandene om at de bruker det meste av tiden på skolearbeid, ingen av vennene deres er med, de har ikke tid og at de har andre interesser. I forhold til familiens økonomi er det mest påfallende kjennetegnet at halvparten svarer at det stemmer ofte eller noen ganger at familien mangler penger til å betale for fritidsaktiviteter de ønsker å delta på.

Barn og unge med en utenlandsk forelder

Blant barn og unge med en utenlandsk forelder er det kun en respondent som aldri har deltatt i organiserte fritidsaktiviteter. Vi kan derfor ikke gå nærmere inn på kjennetegn ved denne personen.

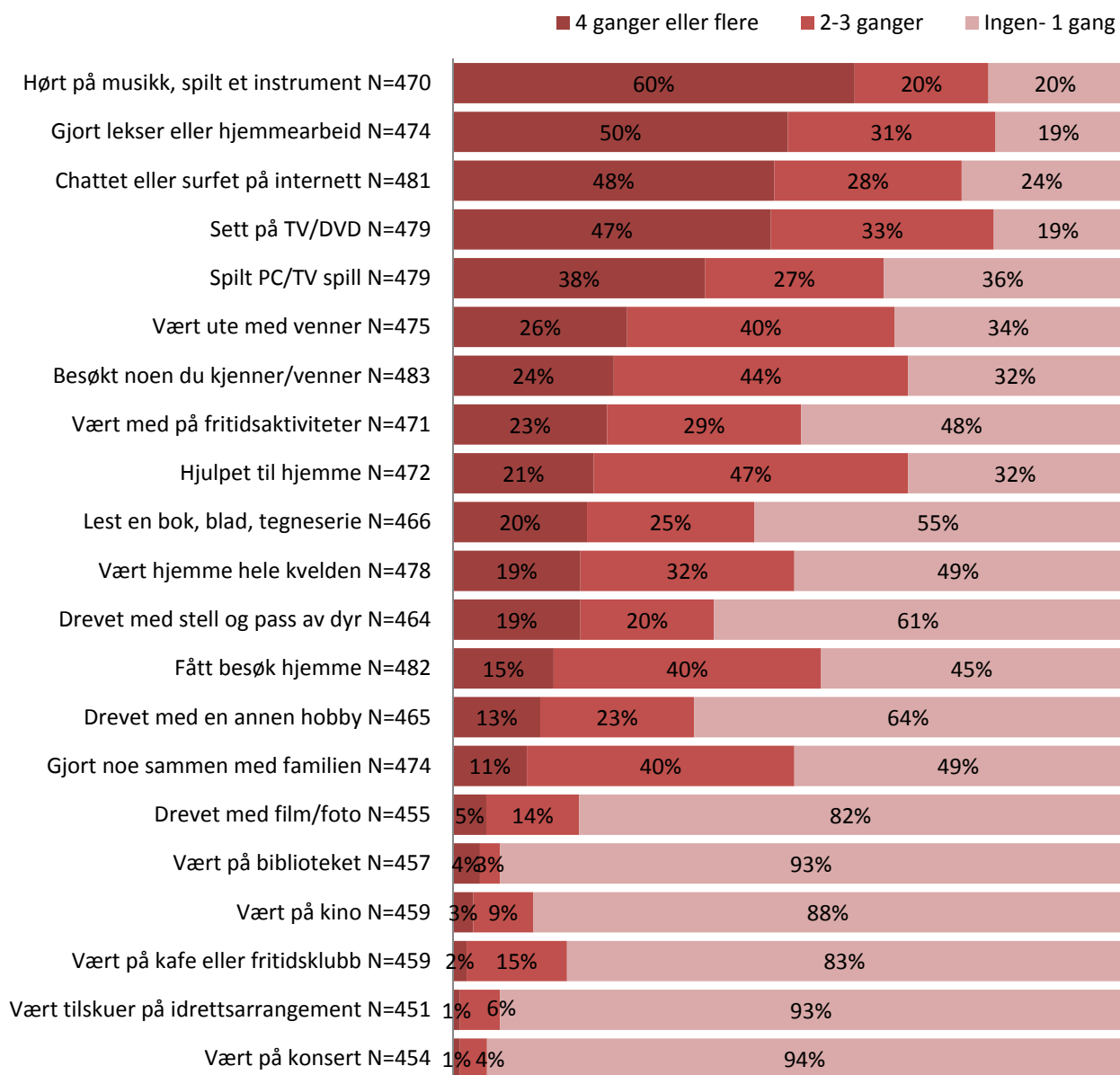
Barn og unge med to norske foreldre

For denne gruppen gjelder samme kjennetegn som i hele populasjonen, beskrevet øverst i avsnittet.

4.5 Bruk av fritiden den siste uken

I dette avsnittet skal vi se nærmere på hva elevene har brukt fritiden på den siste uken. Selv om nærmere 70 prosent av populasjonen svarer at de deltar i organiserte fritidsaktiviteter nå, er det i underkant av halvparten av populasjonen som svarer at de har deltatt på slike aktiviteter mer enn en gang i uka den siste måneden. Når de blir spurt om hvor mange ganger de har vært med på organiserte fritidsaktiviteter den siste uken svarer 23 prosent at de har vært med 4 ganger eller flere, 29 prosent 2-3 ganger og 48 prosent ingen eller en gang den siste uken. En svakhet med denne delen av kartleggingen var at deler av elevene på 5. trinn uttrykte vanskeligheter med å tenke tilbake på den siste uken, da spørreskjemaundersøkelsen ble gjennomført på en tirsdag. Til tross for at dette ble gjennomgått i fellesskap på samtlige 5. trinn under undersøkelsen, kan vi ikke utelukke at dette har ført til feilrapportering.

De fire aktivitetene som flest har gjort 4 ganger eller flere den siste uken før undersøkelsestidspunktet er, i prioritert rekkefølge: hørt på musikk eller spilt instrument, gjort lekser eller hjemmearbeid, chattet eller surfet på internett og sett på TV/DVD. Mens de fire aktivitetene flest har gjort 2-3 ganger den siste uken, i prioritert rekkefølge, er: hjulpet til hjemme, besøkt venner og kjente, vært ute med venner, fått besøk hjemme og gjort noe med familien. De aktivitetene elevene har gjort færrest ganger er: vært på konsert, vært på biblioteket, vært tilskuer på idrettsarrangement og vært på kino. Resultatene for bruk av fritiden den siste uken er fremstilt i figur 4.10.

Figur 4.10. Bruk av fritiden den siste uken blant alle elever 5. og 10. trinn *.

* Spørsmålet lød: "Hvor mange ganger den siste uka har du.....?".

Tabell 4.6 angir hvor stor andel av gruppene som har gjort ulike aktiviteter hvor mange ganger den siste uken.

Tabell 4.6. Bruk av fritiden den siste uken blant barn og unge gruppert etter foreldres nasjonalitet *.

	Ingen-	1 gang	2-3 ganger	4 ganger eller flere
	%	%	%	%
Besøkt noen du kjenner/venner				
Barn og unge med innvandrerforeldre	28	50	22	
Barn og unge med en utenlandsk forelder	33	31	36	
Barn og unge med to norske foreldre	33	45	22	
Fått besøk hjemme				
Barn og unge med innvandrerforeldre	34	34	32	
Barn og unge med en utenlandsk forelder	33	47	20	
Barn og unge med to norske foreldre	46	41	13	
Lest en bok, blad, tegneserie				
Barn og unge med innvandrerforeldre	44	19	37	
Barn og unge med en utenlandsk forelder	52	37	11	
Barn og unge med to norske foreldre	56	25	19	
Hørt på musikk, spilt instrument				
Barn og unge med innvandrerforeldre	23	23	54	
Barn og unge med en utenlandsk forelder	30	17	53	
Barn og unge med to norske foreldre	19	20	61	
Vært ute med venner				
Barn og unge med innvandrerforeldre	30	34	36	
Barn og unge med en utenlandsk forelder	28	33	39	
Barn og unge med to norske foreldre	35	41	24	
Vært med på fritidsaktiviteter				
Barn og unge med innvandrerforeldre	43	23	34	
Barn og unge med en utenlandsk forelder	51	37	11	
Barn og unge med to norske foreldre	47	29	23	
Gjort lekser eller hjemmearbeid				
Barn og unge med innvandrerforeldre	16	37	47	
Barn og unge med en utenlandsk forelder	29	40	31	
Barn og unge med to norske foreldre	18	29	53	
Sett på TV/DVD				
Barn og unge med innvandrerforeldre	19	19	62	
Barn og unge med en utenlandsk forelder	31	31	38	
Barn og unge med to norske foreldre	18	35	47	
Spilt PC/TV spill				
Barn og unge med innvandrerforeldre	15	21	64	
Barn og unge med en utenlandsk forelder	28	33	39	
Barn og unge med to norske foreldre	38	26	36	
Chattet eller surfet på internett				
Barn og unge med innvandrerforeldre	16	19	65	
Barn og unge med en utenlandsk forelder	39	11	50	
Barn og unge med to norske foreldre	23	30	47	

Vært på biblioteket			
Barn og unge med innvandrerforeldre	80	7	13
Barn og unge med en utenlandsk forelder	94	0	6
Barn og unge med to norske foreldre	94	3	3
Vært på kino			
Barn og unge med innvandrerforeldre	58	29	13
Barn og unge med en utenlandsk forelder	80	17	3
Barn og unge med to norske foreldre	91	7	2
Vært på kafe eller fritidsklubb			
Barn og unge med innvandrerforeldre	86	14	0
Barn og unge med en utenlandsk forelder	74	23	3
Barn og unge med to norske foreldre	84	14	2
Drevet med film/foto			
Barn og unge med innvandrerforeldre	70	27	3
Barn og unge med en utenlandsk forelder	80	9	11
Barn og unge med to norske foreldre	83	13	4
Vært på konsert			
Barn og unge med innvandrerforeldre	94	3	3
Barn og unge med en utenlandsk forelder	89	11	0
Barn og unge med to norske foreldre	95	4	1
Gjort noe sammen med familien			
Barn og unge med innvandrerforeldre	28	56	16
Barn og unge med en utenlandsk forelder	47	36	17
Barn og unge med to norske foreldre	51	39	10
Hjulpet til hjemme			
Barn og unge med innvandrerforeldre	9	47	44
Barn og unge med en utenlandsk forelder	25	50	25
Barn og unge med to norske foreldre	33	47	20
Vært hjemme hele ettermiddagen og kvelden			
Barn og unge med innvandrerforeldre	36	45	19
Barn og unge med en utenlandsk forelder	58	28	14
Barn og unge med to norske foreldre	49	31	20
Drevet med stell og pass av dyr			
Barn og unge med innvandrerforeldre	73	10	17
Barn og unge med en utenlandsk forelder	58	22	19
Barn og unge med to norske foreldre	61	20	19
Drevet med annen hobby			
Barn og unge med innvandrerforeldre	62	28	10
Barn og unge med en utenlandsk forelder	64	17	19
Barn og unge med to norske foreldre	65	23	12

* Spørsmålet lød: "Hvor mange ganger den siste uka har du.....?".

Økt tidsforbruk på stillesittende aktiviteter foran skjerm er en økende utfordring blant barn og unge i dag. Denne kartleggingen viste at skjermrelaterte aktiviteter er blant de tre aktivitetene barn og unge i alle gruppene oppgir at de har gjort flest ganger den siste uken. Blant barn og unge med innvandrerforeldre er det kun skjermaktiviteter blant de tre

aktivitetene elevene oppgir å ha gjort flest ganger den siste uken. I de andre gruppene er det 1 til 2 andre aktiviteter enn skjermaktiviteter blant de mest populære aktivitetene.

Oppsummert i grupper er de tre aktivitetene flest har gjort 4 ganger eller flere den siste uken:

Barn og unge med innvandrerforeldre:

- chattet eller surfet på internett (65 prosent)
- spilt PC/TV spill (64 prosent)
- TV/DVD (62 prosent)

Barn og unge med en utenlandsk forelder:

- hørt på musikk eller spilt instrument (53 prosent)
- chattet eller surfet på internett (50 prosent)
- vært ute med venner og spilt PC/TV spill (39 prosent)

Barn og unge med to norske foreldre er:

- hørt på musikk eller spilt instrument (61 prosent)
- gjort lekser eller hjemmearbeid (53 prosent)
- sett på TV/DVD og chattet eller surfet på internett (47 prosent)

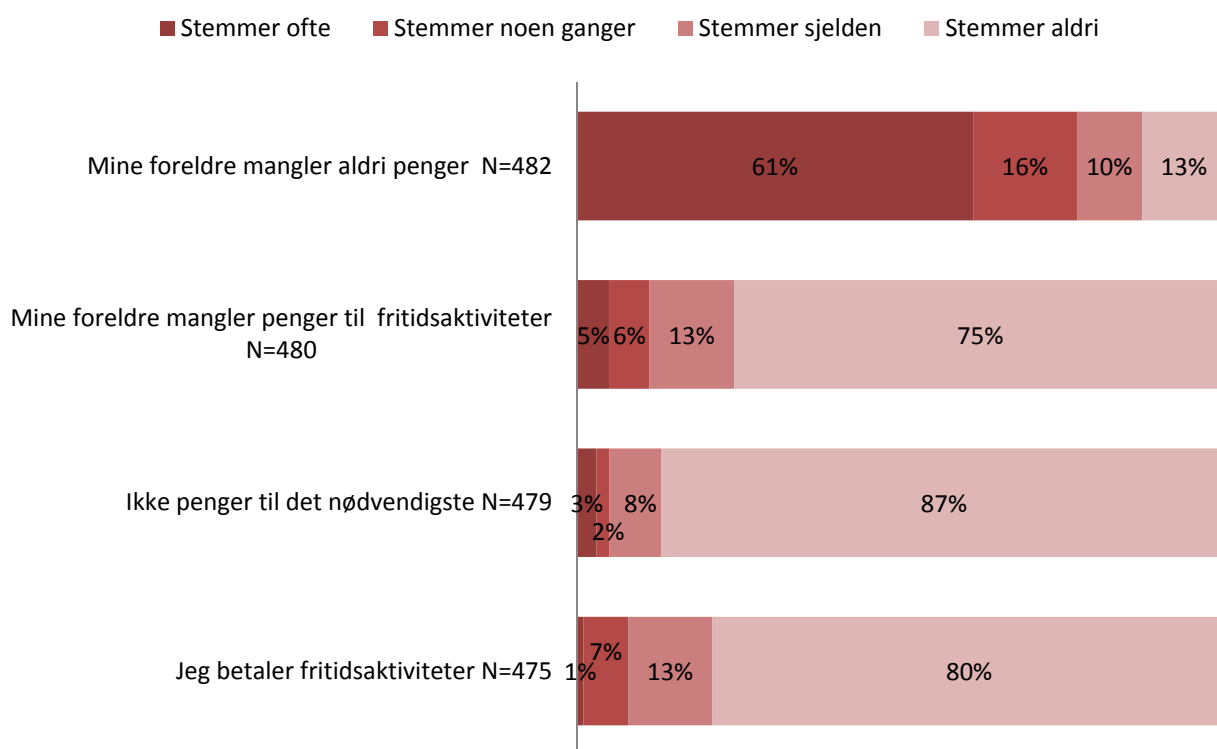
Videre var det en større andel barn og unge med innvandrerforeldre som hjalp til hjemme 4 ganger eller flere den siste uken enn i gruppene barn og unge med en eller to norske foreldre. Det var også vanligere i gruppen med innvandrerforeldre å gjøre noe sammen med familien et par ganger i uken enn i de andre gruppene. Hovedinntrykket er at det ikke er mange markante forskjeller i bruk av fritiden mellom gruppene, og at skjermaktiviteter er utbredt i hele populasjonen.

4.6 Familiens økonomi

I forprosjektet om levekår i Kristiansund fremkom det at familiens økonomi var en viktig faktor som nøkkelinformanter mente avgjorde hvem som falt utenfor organiserte fritidsaktiviteter (Båtevik, 2010). Det er også funnet tidligere at barn og unge fra familier med lav inntekt deltar i mindre grad i organiserte fritidsaktiviteter, og at dette ofte rammer barn og unge av innvandrere (Sandbæk, 2004). For å undersøke om barn og unge i denne kartleggingen opplever at familien har utfordringer knyttet til økonomi ba vi elevene svare på hvor godt ulike påstander om økonomi passet til elevenes oppfattelse av situasjonen. Dette er et utfordrende tema. Det er ikke sikkert barn og unge vet noe særlig om familiens økonomi, da det sannsynligvis vil være varierende hvor mye foreldre involverer sine barn i den økonomiske situasjonen i familien. Det kan også være at elevene opplevde det som ubehagelig å besvare spørsmålet i nærværet av sine medelever eller av bekymring for konsekvenser. Det ble derfor i gjennomgangen av spørsmålet til elevene på 5. trinn lagt vekt på anonymiteten i undersøkelsen og at man ikke måtte besvare spørsmålet om man ikke ønsket det. Det sto også uthevet i spørreskjemaet: "Husk at svarene dine er anonyme og at ingen vil få vite hva du svarer" sammen med påstandene. Det var kun 4 prosent av populasjonen som ikke svarte på alle påstandene.

Spørsmålet og påstandene er hentet fra Ung Data (www.ungdata.no) og er tidligere utprøvd på barn og unge. Vi opplevde allikevel at enkelte hadde vanskeligheter med å forstå noen av påstandene og særlig den første påstanden: "Mine foreldre mangler aldri penger til å betale for noen ting (fritidsaktiviteter, mat, husleie, klær)" som er en kontrollpåstand mot de to påfølgende påstandene. Fordi mange av elevene hadde problemer med å forstå denne ble den ikke vektlagt i denne rapporten.

Det er under 3 prosent av populasjonen i kartleggingen som opplever at familien har økonomiske utfordringer som fører til at de har problemer med å betale for det nødvendige. Det er derimot flere, til sammen 11 prosent, som mener at foreldrene ofte eller noen ganger mangler penger til fritidsaktiviteter. Selv om bare 4 prosent (se kapittel 4, begrunnelser for ikke å delta i organiserte fritidsaktiviteter) oppga familiens økonomi som grunn for at de ikke deltar i organiserte fritidsaktiviteter, kan vi ikke utelukke at dette kan påvirke deltakelsen til om lag 11 prosent av populasjonen. Resultatene for påstandene om familiens økonomi er fremstilt i figur 4.11.

Figur 4.11. Barnas opplevelse av foreldrenes økonomi (N=479) *.

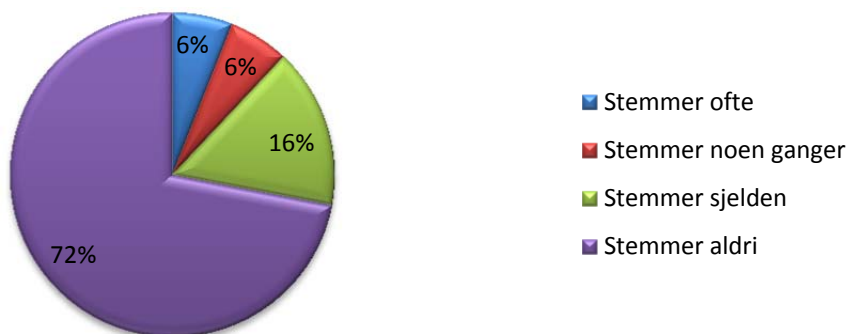
* Spørsmålet lød: "Hvor godt passer disse påstandene med din familie?".

Det er små forskjeller mellom gruppene på hvordan elevene opplever at familiens økonomi påvirker evnen til å betale for fritidsaktiviteter. Mellom 11 og 17 prosent i gruppene svarer at påstanden "Mine foreldre mangler penger til å betale for ulike fritidsaktiviteter jeg gjerne ønsker å delta i" stemmer ofte eller noen ganger. Resultatene er fremstilt i figur 4.12.

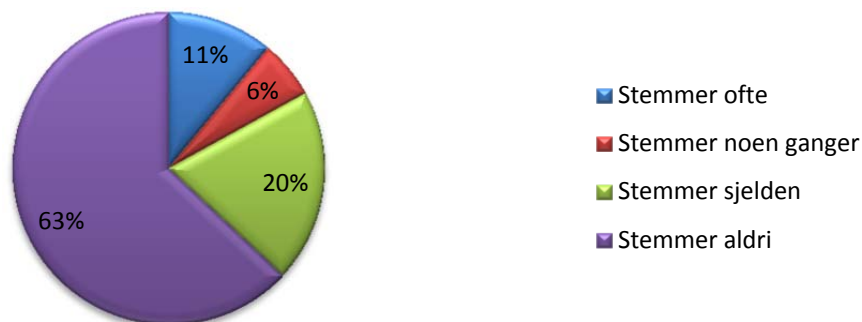
Barn og unge av innvandrere

N=31

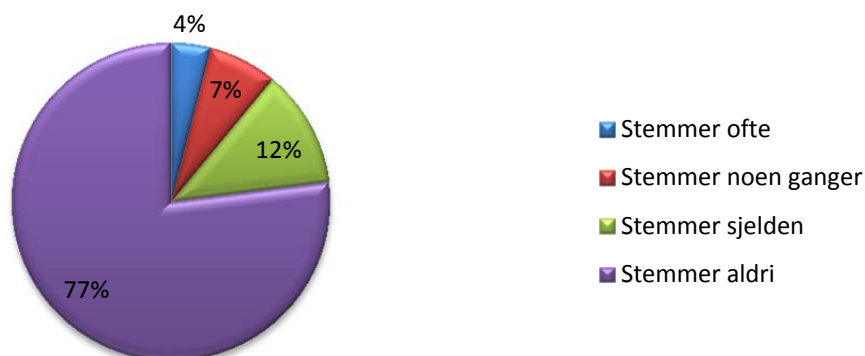
Barn og unge med en utenlandsk foreldre

N=35

Barn og unge med to norske foreldre

N=407

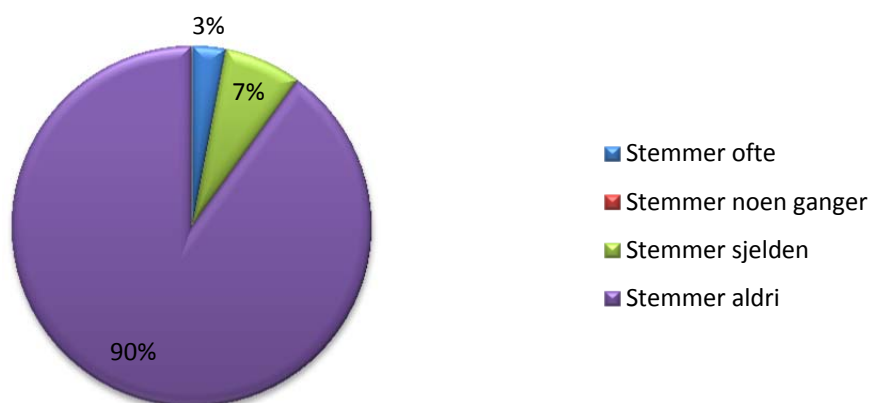
Figur 4.12. Svar på påstanden: "Mine foreldre mangler penger til å betale for ulike fritidsaktiviteter som jeg gjerne ønsker å delta i (idrett, musikkinstrumenter og andre aktiviteter)" i grupper etter foreldres nasjonalitet *.

* Spørsmålet lød: "Hvor godt passer disse påstandene med din familie?".

Det er noe vanligere opplevd av blant barn og unge med en utenlandsk forelder at foreldrene mangler penger til å betale for det nødvendigste enn i de andre gruppene. Dette kan være påvirket av det lave antallet elever i gruppen og at enkelt svar har fått større utslag i materialet enn de gjør i den store gruppen barn og unge med to norske foreldre. Det er allikevel mulig at dette er en tendens i materialet med tanke på at det er omtrent like mange i gruppen barn og unge med innvandrerforeldre og barn og unge med en utenlandsk forelder. Resultatene er fremstilt i figur 4.13.

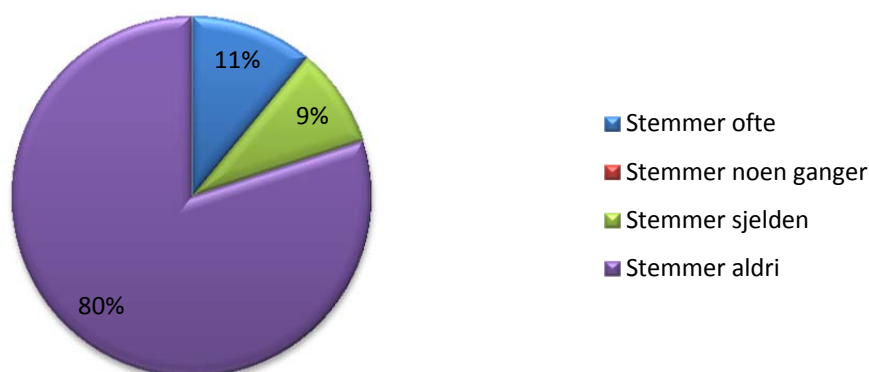
Barn og unge av innvandrere

N=31

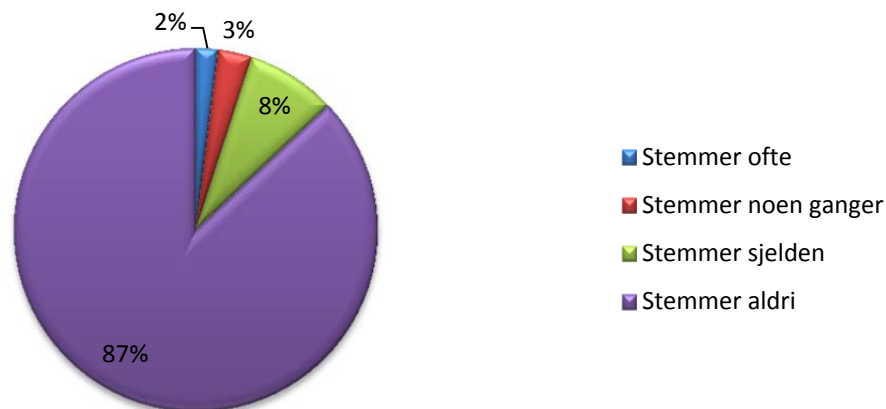
Barn og unge med en utenlandsk foreldre

N=35

Barn og unge med to norske foreldre

N=407

Figur 4.13. Svar på påstanden: "Mine foreldre har nesten ikke penger til å betale for det nødvendigste (mat, husleie, telefon)" i grupper etter foreldres nasjonalitet *.

* Spørsmålet lød: "Hvor godt passer disse påstandene med din familie?".

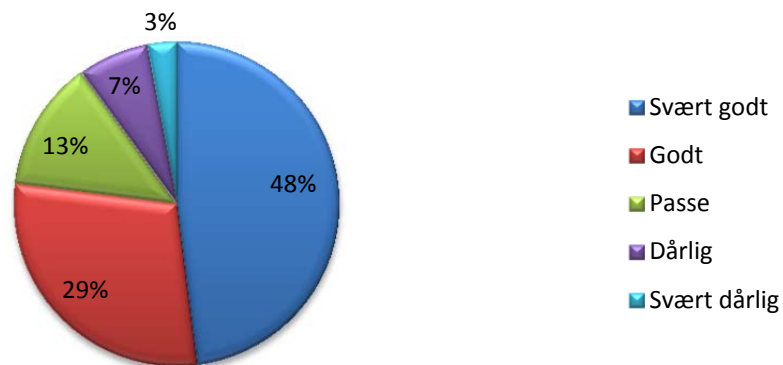
4.7 Trivsel i nærmiljøet

Tilgang til og deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter kan tenkes å ha sammenheng med hvor godt barn og unge trives i nærmiljøet. Over halvparten av elevene i kartleggingen svarte at de trives svært godt i nærmiljøet, og bare 2 prosent trives dårlig eller svært dårlig. Til sammen svarte hele 86 prosent av elevene på 5. og 10. trinn i Kristiansund at de trives godt i nærmiljøet sitt, dette er tilsvarende tall for barn og unge i Agderfylkene (Nilsen et al, 2012).

Når populasjonen deles inn i grupper er det en større andel barn og unge med innvandrerforeldre som trives mindre godt i nærmiljøet enn i de to andre gruppene. Det er også flere i denne gruppen som trives dårlig og svært dårlig enn i de andre gruppene. Barn og unge med en utenlandsk forelder er gruppen hvor flest trives godt i nærmiljøet, med hele 94 prosent som svarer svært godt eller godt. Igjen må det presiseres at den store forskjellen i antall informanter mellom gruppene gjør at enkelt svar gir større utslag i gruppene med få informanter i forhold til gruppen med mange. Observasjonene kan allikevel vise tendenser i de ulike gruppene, og er fremstilt i figur 4.14.

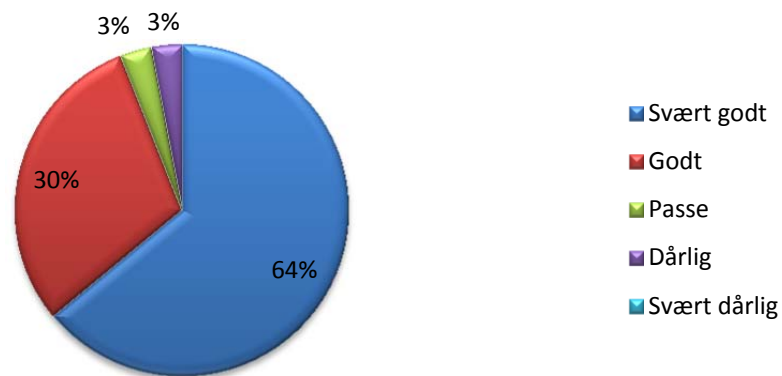
Barn og unge av innvandrere

N=31

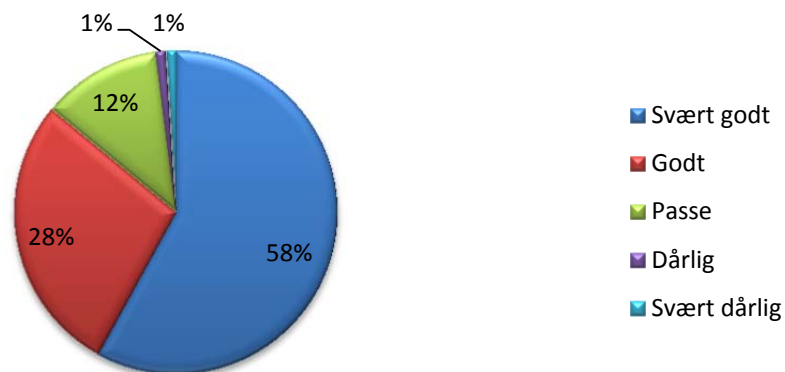
Barn og unge med en utenlandsk forelder

N=36

Barn og unge med to norske foreldre

N=416

Figur 4.14. Trivsel i nærmiljøet blant barn og unge gruppert etter foreldres nasjonalitet *.

* Spørsmålet lød: "Hvor godt trives du i nærmiljøet der du bor?".

Videre spurte vi elevene om tilrettelegging av fritidsaktiviteter kunne ført til bedre trivsel i nærmiljøet. Av alle elevene i populasjonen svarer 21 prosent at mer tilrettelagte fritidsaktiviteter hadde ført til bedre trivsel i nærmiljøet, mens 31 prosent ikke tror det og 48 prosent ikke vet om det ville ført til bedre trivsel. Nær halve populasjonen svarer at de ikke vet om tilrettelegging kunne ført til bedre trivsel. Under utfyllingen fikk vi inntrykk av at dette kan være fordi de ikke klarte å se for seg konkrete tilretteleggende tiltak.

Tabell 4.7 viser svarene i hver av gruppene på synspunkt på behov for tilrettelegging av fritidsaktiviteter.

Tabell 4.7. Synspunkt på behov for tilrettelegging av fritidsaktiviteter for trivsel (N=485)*.

	Barn og unge med innvandrerforeldre N=34	Barn og unge med en utenlandsk forelder N=36	Barn og unge med to norske foreldre N=423
	%	%	%
Ja	31	11	21
Nei	31	33	31
Vet ikke	38	56	48
Ikke besvart	2	0	16

* Spørsmålet lød: "Kunne mer tilrettelagte fritidsaktiviteter føre til at du trivdes bedre i nærmiljøet?".

Det er vanligere blant barn og unge med innvandrerforeldre å mene at tilrettelegging av fritidsaktiviteter ville ført til bedre trivsel i nærmiljøet enn i de andre gruppene. Derimot er andelen som svarer at de ikke mener at tilrettelegging ville ført til bedre trivsel lik i alle tre gruppene. Sett i sammenheng med svarene på spørsmålet om trivsel i nærmiljøet omtalt øverst i dette kapittelet og figur 4.14 hvor det fremkommer at færre barn og unge med innvandrerforeldre trives godt i nærmiljøet og trives dårlig i nærmiljøet i forhold til barn og unge i de andre gruppene kan dette tyde på at mer tilrettelagte fritidsaktiviteter for denne gruppen kunne ført til bedre trivsel i nærmiljøet.

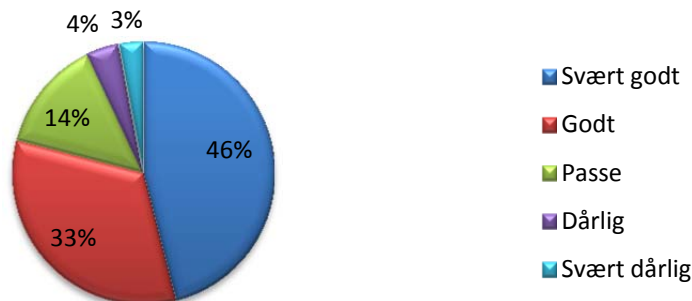
4.8 De som ikke deltar i organiserte fritidsaktiviteter

4.8.1 De som har deltatt tidligere

Det som kjennetegner barn og unge i populasjonen som har deltatt på organiserte fritidsaktiviteter tidligere er at over halvparten er gutter, over 90 prosent er født i Norge og har norske foreldre og 3 av 4 går på 10.trinn. Flere enn halvparten av de som ikke lenger deltar i organiserte fritidsaktiviteter begrunner det med at de har andre interesser. Det de fleste av dem oppgir at de har brukt mest tid på den siste uken, er å ha hørt på musikk, spilt instrument og chattet eller surfet på internett. Det er vanligere blant barn og unge som ikke lenger deltar i organiserte fritidsaktiviteter å trives dårlig i nærmiljøet sammenlignet med resten av populasjonen (figur 4.15). Allikevel mener kun en fjerdedel at tilrettelegging av fritidsaktiviteter ville ført til bedre trivsel i nærmiljøet, og 67 prosent sier at det ikke er andre fritidsaktiviteter de kunne tenke seg.

Barn og unge som har deltatt tidligere

N=134

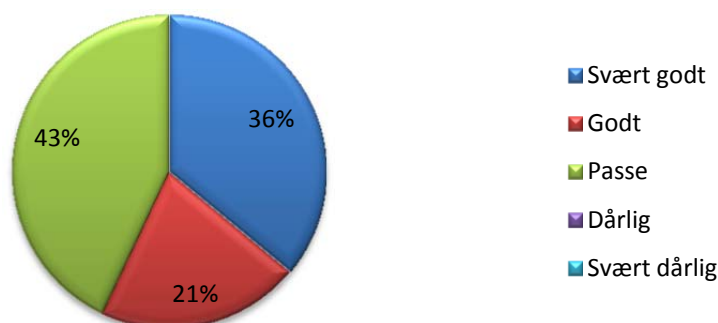
Figur 4.15. Trivsel i nærmiljøet blant barn og unge som har deltatt på organiserte fritidsaktiviteter tidligere *.
* Spørsmålet lød: "Hvor godt trives du i nærmiljøet der du bor?".

4.8.2 De som aldri har deltatt

Det som kjennetegner barn og unge som aldri har deltatt i organiserte fritidsaktiviteter er at 3 av 4 er gutter født i Norge, over 90 prosent har norske foreldre og over halvparten går på 10.trinn. Begrunnelsen flest oppgir for at de aldri har deltatt, er at de har andre interesser. De svarer oftest at de har brukt mest tid den siste uken på å høre på musikk, spille instrument og se på TV/DVD. En lavere andel av de som aldri har deltatt i organiserte fritidsaktiviteter svarer at de trives svært godt eller godt i nærmiljøet sammenliknet med resten av populasjonen (figur 4.16). Derimot er det ingen av disse som svarer at de trives dårlig eller svært dårlig, og omtrent halvparten trives passe i nærmiljøet sitt. Åtti prosent av de som aldri har deltatt sier at det ikke er andre organiserte fritidsaktiviteter de kunne tenke seg og kun 14 prosent mener at tilrettelegging av fritidsaktiviteter ville ført til at de trives bedre i nærmiljøet. Dette kan tyde på at de som aldri har deltatt heller ikke ønsker å delta, og at for de fleste kan grunnen til det være at de har andre interesser.

Barn og unge som aldri har deltatt

N=16

Figur 4.16. Trivsel i nærmiljøet blant barn og unge som aldri har deltatt på organiserte fritidsaktiviteter *.
* Spørsmålet lød: "Hvor godt trives du i nærmiljøet der du bor?".

4.9 Elevenes forslag til nye fritidsaktiviteter i Kristiansund

I overkant av en fjerdedel av barn og unge i populasjonen kunne tenke seg andre fritidsaktiviteter enn de hadde tilbud om på undersøkelsestidspunktet. Elevene fikk i et åpent spørsmål anledning til å skrive hvilke andre fritidsaktiviteter de kunne tenke seg. Blant svarene finnes flere aktiviteter som allerede finnes i Kristiansund, men den aktuelle fritidsaktiviteten er kanskje ikke tilgjengelig for alle i kommunen og at enkelte derfor ønsker dette tilbudet i sitt nærmiljø. Fritidsaktivitetene som ble nevnt i åpent spørsmål var (med antall ganger de ble nevnt): cheerleading (n=42), annen kampsport (boksing, bryting, karate, fekting, frifekting, kickboksing, selvforsvar, sverdfekting, wrestling) (n=22), basket (n=8), håndball (n=7), flere typer dans (hip hop, irsk dans, jazzdans, rytmisk sportsgymnastikk, swing) (n=6), paintball (n=6), trampoline (n=3), yoga (n=3), sirkus (n=3), bandøvelser (n=3), skyting (n=3), parkour (n=3), crossbow skyting (n=2), filmskole (n=2), fallskjerm (n=2), go-cart (n=2), jibbeklubb (n=2), innebandy (n=2), kunstscole (n=2), langrenn (n=2), ungdomsklubb (n=2), svømming (n=2), tennis (n=2), airsoft (n=2), bilcross (n=1), bodybuilding (n=1), bokklubber (n=1), bordtennis (n=1), lacross (n=1), crossfit (n=1), crosssykling (n=1), go-cart (n=1), dodgeball (n=1), baseball (n=1), free ridning (n=1), gamingsenter (n=1), journalist (n=1), kor (n=1), klatring (n=1), leirdueskyting (n=1), motorcross (n=1), freerun (n=1), RC-klubb (n=1), sangtimer (n=1), seilbrett (n=1), skateklubb (n=1), skjønnhetskonkurranse (n=1), slalom (n=1), skøyter (n=1), stuping (n=1), sykling (n=1), treningssenter (n=1), tur (n=1), ukulele (n=1), undervannsrugby (n=1), vannskuter (n=1) og voltige (n=1).

4.10 Oppsummering

Deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter er en viktig sosial arena for barn og unge. Men man ser ofte ett stort frafall i tidlige ungdomsår og tendensene går mot mer stillesittende aktiviteter foran skjerm.

5 INTERVJU MED INNVANDRERFORELDRE

I dette kapittelet belyser vi faktorer som hemmer eller fremmer deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter blant barn og unge med innvandrerforeldre gjennom å sammenligne foreldrenes med barn og unges syn på deltakelsen.

5.1 Beskrivelse av informantene

Til sammen 19 familier møtte til intervju. Stort sett var det mor som møtte til intervju, i noen tilfeller møtte begge foreldrene. Informantene hadde opprinnelse fra 11 ulike nasjonaliteter. Nasjonalitetene representert i utvalget var Burma, Chile, Danmark, Eritrea, Irak, Litauen, Polen, Romania, Sudan, Tyskland og Ukraina. Av familiene i utvalget var over halvparten av foreldrene fra samme nasjonalitet, i 3 familier var foreldrene fra to ulike nasjonaliteter, og i 3 av familiene er nasjonaliteten til en av foreldrene ukjent for oss.

Tabell 5.1. viser en beskrivelse av informantene i forhold til antall barn, andel eneforsørgere i utvalget, fordeling av innvandringsårsak og arbeidsstatus. Foreldrene som ble intervjuet har i gjennomsnitt 3 barn hver, med et spenn fra 1 barn til 6 barn. Dette er en lignende fordeling som det ble funnet i spørreskjemaundersøkelsen blant barn og unge av innvandrere. Femti-åtte prosent (n=11) av familiene kom til Norge som flyktninger, mens de resterende 42 prosent (n=8) kom til Norge på grunn av arbeid eller andre årsaker. Av mødrene svarte 35 prosent at de var i arbeid ved undersøkelsestidspunktet. Dette stemmer med tall fra spørreskjemaundersøkelsen, hvor barn og unge av innvandrere svarte at 36 prosent av mødrene var i arbeid. Enkelte av mødrene i intervjuundersøkelsen svarer at de er jobbsøkende eller arbeidsledig. Blant fedrene i intervjuundersøkelsen er 60 prosent i arbeid. Dette er noe lavere enn barn og unge av innvandrere oppga i spørreskjemaundersøkelsen, hvor 70 prosent ble oppgitt å være i arbeid. Dette viser at intervjuinformantene reflekterer et representativt utvalg i forhold til spørreskjemaundersøkelsen når det gjelder foreldrenes arbeidsstatus. I 58 prosent av familiene i intervjuundersøkelsen hadde ikke familien egen inntekt (tabell 5.1).

Tabell 5.1. Beskrivelse av informantene (N=19 familier).

Antall barn	Innvandringsårsak			Arbeid og inntekt		
	Ene- forsørgere	Flyktning	Arbeidsinnvandring/ andre årsaker	Mor	Far	Familier uten egen inntekt
n=19	n=9	n=11	n=8	n=6	n=6	n=11
Gj.snitt, antall	%	%	%	%	%	%
3 (range 1 til 6)	47	58	42	35	60	58

I flere av familiene har foreldrene kommet til Norge på ulike tidspunkt, og om lag halvparten av informantene er eneforsørgere i Norge. Barna har stort sett fulgt moren, og det er oftest moren og barna som har vært lengst i Norge. Unntaket er for enkelte av arbeidsinnvandrerne hvor faren har arbeidet i Norge en periode før mor og barn kom flyttende. Vi har lagt vekk på hvor lenge barna har vært i Norge, og dette varierer fra 6 måneder til nærmere 20 år. Åtte av foreldrene kom med barna til Norge for mindre enn 3 år siden, 7 av foreldrene kom med barna til Norge for mellom 3 og 7 år siden, mens de resterende 5

foreldrene kom for mer enn 7 år siden. Familiene har til sammen 57 barn, hvor 11 av disse er født i Norge. Det vil si at 19 prosent av barna i intervjuundersøkelsen er født i Norge, mens 27 prosent av barn og unge av innvandrere i spørreskjemaundersøkelsen er født i Norge. Dette er altså ikke store forskjeller mellom utvalgene heller på dette punktet.

5.2 Deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter

Intervjuene omhandlet, i tillegg til bakgrunnsinformasjonen om foreldrene, barnas deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter. Foreldrene ble spurt om barnas deltakelse, hvilke aktiviteter de deltok i, barnas trivsel i aktivitetene og andre forhold knyttet til deltakelse og inkludering i organiserte fritidsaktiviteter.

5.2.1 Barnas deltakelse

Til sammen hadde foreldrene som deltok i intervjuundersøkelsen 57 barn. Når de ble spurt om barnas deltakelse ble bare 52 av disse barna nevnt. Dette var på grunn av alder og oppholdssted utenom Norge. Av de barna foreldrene inkluderte i svarene deltok 56 prosent (n=29) på organiserte fritidsaktiviteter. Foreldrene forteller i intervjuene at ytterligere fire av barna har uttrykt ønske om å delta på fritidsaktiviteter. Foreldrene legger mest vekt på å snakke om de yngste barna (under 15 år), selv om de har eldre barn som enda bor hjemme.

Barn og unge av innvandrere i intervjuundersøkelsen deltar på kulturskole (instrument), fotball, dans, svømming, turn, friidrett, boksing, håndball og/eller ballett. Fotball, dans og svømming er de organiserte fritidsaktivitetene flest deltar på. En del trener også på treningssenter tilknyttet svømmehallen.

Det fremkommer ulike faktorer som bidrar til å hemme barn og unge av innvanderers deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter. utfordringer knyttet til økonomi nevnes i samtlige av intervjuene i denne undersøkelsen. Dette er helt klart den mest fremtredende hemmende faktor for deltakelse blant barn og unge av innvandrere i utvalget. De fleste av barna som deltar i organisert fritidsaktivitet får deltakelsen støttet av NAV. Dersom familien ikke får støtte til deltakelse til alle barna er det stort sett bare barna som støttes som deltar i organisert fritidsaktivitet. Nesten samtlige av barna som deltar i organiserte fritidsaktiviteter deltar kun på en aktivitet. Nesten like mange foreldre forteller at både de og barna kunne ønske at de kunne delta på, eller i det minste prøve ut, flere aktiviteter. For familiene i denne intervjuundersøkelsen er det ikke mulig på grunn av de økonomiske utfordringene. Blant annet forteller to mødre om døtre som har lyst til å være med på ballett, men at de ikke har råd til det. Noen av barna er med på SFO og gjør ulike aktiviteter der. Dette er helst de som nylig er ankommet, og foreldrene forteller at det er fordi SFO er gratis det første året.

Utenom økonomi nevnes også andre faktorer som kan være hemmende for barn og unge av innvanderers deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter. En far forteller om to barn som ønsker å delta, men at det er vanskelig for foreldrene å avgjøre hva de kan få lov til på grunn av konflikt med religion, kultur og etnisitet. Ett par foreldre forteller at de har funnet frem til aktiviteter barna deltok på før de kom til Norge for at barna skulle kunne fortsette med det her. En mor forteller at hun i lengre tid måtte overtale datteren til å begynne med aktiviteten igjen, fordi hun var skeptisk til hvordan de andre barna ville ta i mot henne, men

at hun nå trives veldig godt. I en annen familie, med to barn, er ingen av barna med i organiserte fritidsaktiviteter for øyeblikket. Sønnen har tidligere deltatt på to aktiviteter, men har sagt at han ikke likte seg der. Moren mener han er fysisk aktiv på skolen og SFO, og at han er sliten når han kommer hjem. Foreldrene er stort sett ikke deltagende i barnas fritidsaktiviteter. Noen foreldre forteller at de følger barna til aktiviteten(e), mens andre ikke har noen tilknytning til aktivitetene. Når man spør mer rundt foreldrenes deltakelse er tid begrunnelsen som oppgis oftest. En av mødrene i undersøkelsen svarer derimot: «Ja – selvsagt!» når hun blir spurt om hun er involvert i barnas fritidsaktiviteter. Moren er engasjert i alle beslutninger rundt aktivitetene og mener foreldrene er avgjørende for barnas deltakelse.

Det er noen få av barna som ikke deltar i organiserte fritidsaktiviteter som har vært med på det tidligere. Når foreldrene blir spurt om hvorfor barna sluttet med fritidsaktiviteter de tidligere deltok på, svarer de fleste at barna ikke likte aktiviteten eller at de mistet interessen. En mor forteller at barna deltok i konkurransepregede idretter med stor treningsbelastning i hjemlandet og at de nå ikke ønsker å delta i slike idretter her.

Det er ikke alle foreldrene i intervjuundersøkelsen som virker helt å forstå hva fritidsaktiviteter er. Derfor nevnes også aktiviteter som gjøres på skolen og uorganiserte fritidsaktiviteter. Blant annet nevner flere at barna skal delta på aktiviteter som arrangeres på Allanengen skole på ettermiddagstid, og at barna da får prøve ut forskjellige aktiviteter.

5.2.2 Foreldrenes syn på deltakelse

I to av intervjuene var språket en såpass stor utfordring at det var vanskelig å få innsikt i foreldrenes syn på barns deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter. Men i resterende intervju, med unntak av ett, var foreldrene utelukkende positive til barns deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter. Foreldrene påpekte at deltakelsen var viktig for barna. En mor forteller at det er i samsvar med hjemlandets kultur at barna har egne aktiviteter etter skolen.

De aller fleste er opptatt av at deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter er viktig for å bli integrert, lære seg språket, få seg venner, skape nettverk og forstå kulturen i Norge. Flere forteller at de mener aktivitetene er viktig for å få norske venner, noe de anser som positivt for barna. Det er også viktig for barna å være med på det andre barn gjør, en mor forteller:

«I blant når han ønsker å være med venner, er de ute på aktiviteter.»

Videre nevner de aller fleste betydningen av fritidsaktivitetene for å få barna ut, møte andre barn, være fysisk aktive og at det er bra for helsen. En familie forteller for eksempel at de har veldig liten plass der de bor, og at det er nødvendig for barna å komme seg ut for å røre på seg. Flere andre forteller at barna var mye hjemme i starten etter at de kom til Norge, men at de etter hvert er mer ute med venner og at de er glad for det.

I det ene intervjuet hvor synet på deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter ikke var utelukkende positivt fremkom et blandet syn på deltakelse. Faren som ble intervjuet mener deltakelse i fritidsaktiviteter er viktig, men vil heller at barna skal delta på musikk enn sport. Senere i intervjuet sier han allikevel at han mener aktivitetene er viktig for å få kontakt med andre og bli selvstendig. Han mener at religionen er et hinder for deltakelse i enkelte

aktiviteter, og kommer med eksempel som synging og dansing som hans barn ikke kan gjøre i offentlighet på grunn av religion, og at dette gjør det spesielt vanskelig for jenter. Det var under intervjuet vanskelig å få tak i om barna dermed ikke deltok fordi foreldrene ikke ønsket det eller fordi de selv ikke ønsket det. Barna skulle imidlertid få begynne på håndball snart, og blant barna var begge kjønn representert. En annen familie fra samme land har derimot et annet syn på deltakelse i fritidsaktiviteter. Der er alle barna med på sportsaktivitet, også datteren. Datteren var også tidligere med på dans, men er nå med på den samme aktiviteten som resten av søsknene. Foreldrene begrunner det med at det på denne måten er enklest for dem å organisere, ettersom alle da trener på samme sted. De nevner ingenting i retning av synspunktene til faren over. Denne familien forteller tvert imot at de mener at fritidsaktiviteter er viktig for barna blant annet fordi de ønsker at barna skal bli opplært i norsk kultur «*selv om den er annerledes fra den vi er vokst opp i*».

De fleste foreldrene nevner at de legger vekt på at barna må finne aktiviteter de liker. En mor med en sønn som ikke deltar kunne ønske han fant seg noe han likte, og flere andre nevner at barna deres ikke har funnet noe de liker enda. Dette kan være en hemmende faktor for deltakelse blant barn og unge av innvandrere, når foreldrene ikke har råd til at barna kan prøve ut ulike organiserte fritidsaktiviteter. Flere er opptatt av betydningen av å gjøre noe man liker, og at det vil gi motivasjon til mer aktivitet.

Selv om de aller fleste foreldrene mener at deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter er viktig for barna deres, er de også opptatt av at aktivitetene ikke kan ta opp all tid. Skole og lekser har førsteprioritet og flere uttrykker behov for en balanse mellom aktiviteter hjemme og ute, familien også må prioriteres. En mor sier:

«Aktivitetene må ikke komme mellom barn og foreldre».

Det virker stort sett som om barn og foreldre er enige om deltakelsen i organiserte fritidsaktiviteter. Der hvor det er uttalt uenighet kommer det av den økonomiske situasjonen i familien. Et par familier forteller at de sammen diskuterer deltakelse og lager ukeplaner. Enkelte legger også vekt på at barnas fritidsaktiviteter har vært en arena for å få kontakt med andre foreldre, mens andre opplever at det er vanskelig å få kontakt med andre foreldre på fritidsaktivitetene, særlig grunnet språkutfordringer.

En mor forteller at fritidsaktiviteter skal være et sted for å lære, ikke for å leke. Men hun mener deltakelsen er viktig for å lære både sosiale og andre ferdigheter, ikke for å få venner. Moren er opptatt av at det skal være god kvalitet på trener eller instruktøren i aktivitetene. Det er viktig for moren at fritidsaktivitetene gir mestringsfølelse og gode holdninger, noe som er viktig for fremtidig arbeidsliv og selvfølelse. En annen mor forteller at to av hennes barn er med og konkurrerer i idretten sin, dette synes hun er vel seriøst, men at det er viktig at de fortsetter med aktiviteten. En mor forteller at datterens deltakelse i fritidsaktiviteter her i Norge har vært viktig for å få henne til å glemme savnet etter faren og bekymringene med hans livssituasjon i hjemlandet.

5.2.3 Foreldre om barnas trivsel i fritidsaktivitetene

Foreldrenes syn på barnas trivsel i fritidsaktivitetene er overveiende positive. De fleste forteller om barn som trives veldig godt og liker å delta på fritidsaktivitetene. For noen virker

det imidlertid som om det har tatt litt tid å komme dit. En mor forteller om sønnen som har gjenopptatt samme aktivitet her som i hjemlandet. Hun sier at det tok litt tid, men at han trives bedre der nå. For ham har språket vært en utfordring.

En annen mor forteller at sønnen hennes enkelte ganger opplever ubehagelige situasjoner der barn ser på ham som annerledes, og at han synes dette er vanskelig. Det kommer frem et par lignende historier i intervjuene som viser at selv om barna stort sett trives, er det til tider også litt vanskelig. Ofte er det slik at de norske barna som deltar i aktiviteten kjenner hverandre fra før og holder sammen. De som går i innføringsklassen har stort sett ikke etnisk norske venner, ettersom de ennå ikke går på skole med norske, og fordi språket er en utfordring. Ulikt språk og forskjeller i kultur oppleves som en utfordring for barnas trivsel og inkludering i fritidsaktivitetene. En forelder forteller videre at barna noen ganger opplever at det er vanskelig å se at norske barn har mer og andre ting enn dem.

Det er også enkelte barn som har prøvd å delta på en eller flere fritidsaktiviteter, men som har sluttet fordi de «*likte seg ikke*».

Når vi spør direkte om foreldrene opplever at de og barna blir tatt i mot i fritidsaktivitetene kommer det frem utelukkende positive svar. Foreldrene som utdyper svarene sine mener at barna deres blir tatt godt imot på fritidsaktivitetene de deltar på, særlig av de voksne. En mor forteller at sønnen har opplevd mobbing, men at det skjedde på skolen og ikke på fritidsaktiviteten. Hun mener det er fordi: «*På fritidsaktivitetene teller det bare om du er god eller ikke*», og det oppfattes som at hun mener dette kan være et fristed for enkelte.

5.2.4 Aktiviteter utenom de organiserte fritidsaktivitetene

Vi spurte også foreldrene om hvilke aktiviteter barna gjorde utenom skolen som ikke var organiserte. Det de nevnte var internett, TV titting og spill, øve på språk, fisketur, sjakk, Lego, tegning, skolearbeid, leke med venner, er med andre barn hjem, leser bøker, tur med hund, kino, badeland, ser på sport, bibliotek, svømming, plikter hjemme, bowling, skating, sykling og kirke. Mange av foreldrene mente at barna så for mye på TV og at deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter bidro til å redusere dette.

5.3 Faktorer som hemmer og fremmer deltakelse

En av hovedmålsettingene med denne intervjuundersøkelsen var å identifisere faktorer som hemmer og fremmer barn og unge av innvandreres deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter. Økonomi kom tydelig frem som den mest hemmende faktoren for deltakelse, mens det å bli introdusert for fritidsaktiviteter gjennom arrangerte utprøvinger på skole eller i fritidsaktivitetene står frem som den sterkeste fremmende faktoren. Kjennskap til aktivitetene gjennom venner står også frem som veldig viktig for barnas deltakelse.

5.3.1 Faktorer som kan hemme deltakelse

Av de 19 familiene som deltok i intervjuundersøkelsen opplever 18 familier at økonomien er en hemmende faktor for barnas deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter, en sier at pris ikke er viktig, men mener at aktivitetene er for dyre. Nesten samtlige av foreldrene forteller at barna ønsker å delta på fritidsaktiviteter, men at det ikke er mulig for dem økonomisk. Flere

nevner aktiviteter som barna har lyst til å være med på eller gjøre, som kino, men at dette er for dyrt for dem. Dette gjelder både de som har barn som deltar på en fritidsaktivitet og de som ikke har barn som deltar. Mange mener at fritidsaktivitetene er altfor dyre, både sport og musikkrelaterte aktiviteter, og mener det var bedre om det var billigere eller gratis. Andre forteller også at de godt kan betale litt, men at det er vanskelig å betale mye. Det kommer også frem at store engangsbeløp er vanskelig. En mor er opptatt av at kvaliteten på trenere og instruktører i aktivitetene må være bra dersom man skal betale for aktivitetene: «*Skal man betale må barna utvikle ferdigheter*». Hun mener at kulturskolen har et meget bra tilbud, med god kvalitet, og at det blant idrettene er ballett og svømming som holder hennes kvalitetskrav.

Resultatene tyder på at rimeligere fritidsaktiviteter eller bedre støtte ordninger ville ført til at flere barn og unge av innvandrere hadde deltatt i organiserte fritidsaktiviteter.

Det er delte meninger om informasjonen om de organiserte fritidsaktivitetene er god nok, og det er noe forskjellig hvor foreldrene har fått eller innhentet informasjon fra. Om lag en fjerdedel av foreldrene forteller at de har fått informasjon via skolen, en via barnehagen, sammen med en informasjonsbrosjyre om ulike aktiviteter. Det varierer også noe hvor informativt foreldrene finner brosjyren. En noe mindre andel forteller at de selv har oppsøkt skolen eller en lærer for å få informasjon om en spesifikk aktivitet og slik fått hjelp til å komme i kontakt med de som driver med aktiviteten. Dette har da vært aktiviteter barna deltok på i hjemlandet. Mange forteller at barna selv har funnet ut om aktivitetene gjennom andre barn, eller at foreldrene har fått informasjon fra NAV. Tre familier sier at de har fått eller skaffet seg informasjon om aktivitetene gjennom andre foreldre. En mor har lært om ulike fritidsaktiviteter gjennom egen utdanning, hun har også fått en informasjonsbrosjyre, men fant ikke noe der.

Det er kun tre av familiene i intervjuundersøkelsen som svarer at de synes de har fått god nok informasjon om organiserte fritidsaktiviteter. Flere mener at skolen kunne bidratt mer. Av de som ikke har fått noen informasjon, har enkelte henvendt seg til andre foreldre, men finner det vanskelig på grunn av språket. Flere opplever at det er vanskelig å vite hvor og hvordan man kan melde seg på de ulike aktivitetene. En mor forteller at hun ikke vet hva som finnes, men sønnen har fått prøve en aktivitet fordi moren kjente treneren og at prøvetime var gratis. En annen mor forteller med fortvilelse at hun ikke har informasjon om hvor sønnen kan delta på den aktiviteten han ønsker og hun vet heller ikke hvordan hun skal finne det ut.

En mor oppsummerer helhetsinntrykket godt:

«Du må informere deg selv, du får ikke informasjon om ikke du finner den selv».

Foruten økonomi og informasjon er også avstanden til og fra fritidsaktivitetene en potensielt hemmende faktor for deltakelse. Flertallet av foreldrene i intervjuundersøkelsen har ikke førerkort, og enda flere står uten bil. Transportutfordringene står tett forankret med de økonomiske utfordringene, flere forteller at de ikke har råd til bil eller til å gjennomføre de nødvendige reparasjoner på bilen, eller at utgifter til busskort er for høye. De aller fleste

barna i familiene i undersøkelsen deltar på aktiviteter innen gangavstand. Kun en mor kjører sønnen regelmessig:

«Det går ikke uten meg, jeg kjører til begge aktivitetene, det er fire ganger i uken...».

En mor forteller at sønnen ikke kom seg på alle treningene fordi hun ikke har bil, eller var på jobb slik at hun ikke kunne følge ham. Sønnen sluttet etter hvert på aktiviteten. I et par av familiene har barna fått anledning til å sitte på med andre til og fra aktiviteter, og at dette er avgjørende for at barna kan delta på disse aktivitetene.

Som nevnt over er det flere av barna som er avhengig av buss til og fra aktivitetene, men også dette kan være hemmende for barnas deltakelse. Flere nevner at de må ta buss til alt, at det sjelden går buss som passer med tidene til aktivitetene og for enkelte går det i helgene ikke busser i det hele tatt som gjør det mulig å delta på aktiviteter som foregår da.

De som har aktiviteter nærmere nok til at barna kan gå dit virker mer fornøyd med tilbudet i nærmiljøet enn de andre. Nærheten til fritidsaktivitetene er noe foreldrene er opptatt av når de forteller om barnas deltakelse:

«Det bør ikke være så langt å reise, burde gå uten bil».

Enkelte er også bekymret for barna når de går alene fra og til aktivitetene. Dette gjelder spesielt for foreldre som kommer fra krigsrammede land. I disse situasjonene er det barna som beroliger foreldrene om at det er trygt å gå alene i Norge og at de ikke trenger å bekymre seg. Flere av barna går sammen med venner eller nabobarn til aktivitetene og det virker foreldrene å synes er en god løsning.

5.3.2 Faktorer som kan fremme deltakelse

Når vi spurte foreldrene om hva som kunne gjort det enklere for barna å delta på organiserte fritidsaktiviteter er kostnad og pris et ofte repetert tema. Fritidsaktivitetene til mange av barna i intervjuundersøkelsen dekkes av NAV gjennom introduksjonsstønad, men dette gjør det bare mulig å delta på en fritidsaktivitet. Mange mener at barna burde få prøve ulike aktiviteter gratis for å finne ut hva de liker, og at de kunne få deltatt gratis på flere aktiviteter. En mor innser at det er vanskelig å få fritidsaktivitetene til å bli gratis, men foreslår at det kunne vært det for de som ellers ikke har råd, men at det generelt kunne vært rimeligere å delta på flere ting:

«En overkommelig pris er best».

Man får i flere av intervjuene kjenne på fortvilelsen til foreldrene over at de ikke har økonomi som gjør at barna kan delta på fritidsaktiviteter. En mor forteller om en datter som har veldig lyst til å begynne på dans. Moren har ikke råd til at datteren både kan gå på dans og en annen aktivitet, som hun allerede betaler for. Moren vil heller bruke pengene på å gi datteren kjøretimer slik at hun får førerkort. Dette diskuterer mor og datter daglig og det er tydelig at moren har vondt av datteren. Hun forteller at datteren i en periode fikk være med på dans gratis, og at danselæreren har oppmuntret til videre deltakelse. Moren vil så gjerne, men dans koster to tusen kroner for et halvår og det skal betales inn som engangsbeløp, noe

som er umulig for moren. Moren tar opp dette flere ganger i løpet av intervjuet. Å dele opp betalingene kunne kanskje vært en løsning for denne moren, og også for flere av de andre familiene i intervjuundersøkelsen. Økonomiske utfordringer gjør også at hjelp til å dekke klær og utstyr barna trenger for å delta i gymmen og på fritidsaktiviteter kan hjelpe flere.

Selv om deltakelse på aktivitetene ble gratis, eller rimeligere, ville fremdeles transport vært en utfordring for flere. Bidrag til busskort og treningstider som korresponderer med buss-tider ville forenklet denne utfordringen. Enkelte foreslår også organisert kjøring til aktiviteter som ligger langt unna, særlig når busstidene korresponderer dårlig og reisetiden til og fra aktivitetene blir veldig lang. Å samle flere aktiviteter til samme sted er et annet forslag. I en familie har de løst dette slik at alle tre barna må gå på den samme aktiviteten. Aktiviteten skjer på samme sted og dag, slik at foreldrene får til å følge alle barna til aktiviteten.

Andre savner mer informasjon og bedre kommunikasjon med skole og SFO. Noen forteller om at de får hjelp til kommunikasjon med skolen gjennom tolk, men det ser ut til at de engelskspråklig har best kommunikasjon med skolen. Flere mener skolen kunne bidratt mer til barnas fritidsaktiviteter gjennom opplegg hvor barna kan få prøve ut ulike aktiviteter over en periode for å finne ut hva de liker. Et par familier nevner at barna skal begynne på et opplegg i regi av en barneskole. En mor sier:

«Burde vært noe i gymsalen på skolen, da kunne ungene gå eller sykle dit».

Rundt en fjerdedel av familiene i intervjuundersøkelsen er lite fornøyd med tilbudene om fritidsaktiviteter i nærmiljøet. Dette er stort sett knyttet til informasjon om aktivitetene, avstanden og problemene med transport til og fra disse, samt tilgjengeligheten av aktivitetene i form av informasjon om påmelding og oppstart. Noen etterspør imidlertid mer kreative aktiviteter som tegning og maling, ellers er ikke tilbudet den mest hemmende faktoren:

«Det finnes mange aktiviteter, men trenger tid og økonomi».

Flere trekker frem opplevelseskortet som et viktig hjelpemiddel for at barna skal få prøvd ut ulike aktiviteter. Ellers kan det å bruke en «besøksfamilie» forenkle deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter, men også gjøre at barna blir kjent med andre barn også utenfor organisert aktivitet.

5.4 Intervju med en som arbeider med barn og unge av innvandrere

Barn og unge som kommer til Norge begynner først i innføringsklassen. Innføringsklassen er en aldersblandet klasse for elever mellom 6 og 13 år, bosatt i Kristiansund kommune, med hovedfokus på norskopplæring. Klassen er delt i tre grupper, en klasse for førstetrinnslever, en klasse med elever fra 2. – 4.trinn og en klasse for 5. – 7.trinn. Hvor lenge barna er i innføringsklassen før de overføres til sin hjemskole, er avhengig av hvor raskt de lærer norsk, og kan variere fra 6 måneder til maks 2 år. Gjennomsnittlig er barna i innføringsklassen i 1 år. For mange er innføringsklassen deres første møte med andre barn, språk og norsk kultur. Vi har derfor intervjuet en lærer i innføringsklassen om barn og unge av innvandreres deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter.

Ved intervjutidspunktet gikk 34 elever i innføringsklassen, og disse kom fra 10 ulike språkgrupper. Av de 34 elevene forteller læreren at til sammen 11 elever er med på organiserte fritidsaktiviteter. De barna som deltar på fritidsaktiviteter forteller at de synes det er artig, at det er noe de er interessert i og at de har lyst til å drive med aktiviteten. Læreren opplever at deltakelsen handler om interesse, og at skolen kan bidra til å «*pushe*» på for å få elevene til å delta på fritidsaktiviteter. Læreren har et positivt inntrykk av hvordan barna trives i de organiserte fritidsaktivitetene de deltar på, og forteller videre at de aller fleste barna ønsker å delta på fritidsaktiviteter. Av de barna som har deltatt og deretter sluttet, har dette blant annet vært fordi støtten fra NAV sluttet, eller fordi barna og foreldrene ikke har fått tak i informasjon om flytting av treningstider og lignende.

Læreren har ikke inntrykk av at det er noen sammenheng mellom nasjonalitet og deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter, men mener at foreldrene ikke er klar over hvor viktig deltakelsen er for integrering og språklæring. Det sistnevnte stemmer ikke overens med våre tilbakemeldinger i intervjuene med foreldrene, men det kan være fordi foreldrene allerede har fått tilbakemelding på og lært om dette via innføringsklassen eller andre siden de vi intervjuet hadde vært i Norge i minst 6 måneder allerede. På foreldremøtene i innføringsklassen er nemlig viktigheten av deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter et diskusjonstema. Vi spurte også læreren i innføringsklassen om foreldrenes deltakelse i fritidsaktivitetene. Læreren kjenner ikke til at noen foreldre er involvert i fritidsaktivitetene til barna, noe som stemmer overens med hva foreldrene selv fortalte i intervjuundersøkelsen.

I forhold til faktorer som kan hemme barnas deltakelse nevner læreren økonomi, tungvint og vanskelig å organisere transport uten bil og at enkelte synes det er vanskelig å finne frem til hvordan de skal komme seg til og fra aktivitetene. Blant barna i innføringsklassen får de dekket deltakelsen gjennom barnevernet eller NAV, og læreren forteller at «*kostnadene stopper opp mye*». Prosjektet «*Kompis*» ble startet fordi man så at økonomien var en hemmende faktor for deltakelse for mange. Prosjektet er et opplegg hvor alle i 2. – 7. trinn får gratis fritidsaktivitet en gang i uka. Gjennom prosjektet kommer fritidsaktivitetene til skolen og presenterer seg og barna blir tatt med ut i ulike fritidsaktiviteter. Da blir barna fulgt til aktiviteten, man snakker med foreldrene om aktiviteten og deltakelse og hjelper dem i gang. I tillegg har Røde Kors opplegg for denne målgruppen i sommerferiene. Læreren trekker frem at spesielt fotball og bryteklubber i Kristiansund har vært spesielt flinke til å integrere barn og unge av innvandrere, og at de har funnet løsninger rundt betaling når det har vært en avgjørende faktor for deltakelse.

Læreren i innføringsklassen er også enig med foreldrene i intervjuundersøkelsen i at informasjonen rundt organiserte fritidsaktiviteter burde vært bedre. Læreren har inntrykk av at den informasjonen foreldrene får, kommer via skolen. Læreren er i midlertid usikker på hvem som burde tatt større ansvar her, men at aktuelle steder å få informasjon kan være skole, NAV og arbeidsgivere. Dette for å sikre at ingen faller utenfor. Et annet alternativ som nevnes er Senter for norskopplæring. Læreren mener det er viktig med direkte kontakt med foreldrene og et tettere foreldresamarbeid for å sørge for god nok informasjon:

«*Nok informasjon – informasjon er det viktigste på riktig måte på rett plass*».

6 OPPSUMMERING

Kartleggingen av barn og unges deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter gir kommunen en oversikt over hvordan situasjonen er i dag i en utsatt gruppe. Den viser også hvilke tilbud barn og unge kan tenke seg i nærmiljøet, begrunnelse for hvorfor de ikke deltar, hva de bruker fritiden på og hvordan de trives. Kartleggingen viser videre gjennom intervju med innvandrereforeldre hvilke faktorer som kan virke hemmende eller fremmende på barnas deltakelse.

Vi fant i spørreskjemaundersøkelsen at barn og unge av innvandrere deltar i noe mindre grad i organiserte fritidsaktiviteter enn barn og unge med en eller to norske foreldre. De mest markante forskjellene i deltakelse mellom gruppene finner vi i andel barn og unge som aldri har deltatt, denne er langt større blant barn og unge av innvandrere. Også andelen jenter som aldri har deltatt er langt lavere blant barn og unge av innvandrere enn i de andre to gruppene. Blant barn og unge med en eller to norske foreldre er andelen som deltar på organiserte fritidsaktiviteter på 5. trinn veldig høy, men man observerer omtrent en halvering av denne andelen fra 5. til 10. trinn. Blant barn og unge av innvandrere er mønster annerledes. Der er andelen som deltar på organiserte fritidsaktiviteter lik både på 5. og 10. trinn. Det er også en del færre som har sluttet mellom 5. og 10. trinn, men dette kan sannsynligvis forklares med at flere barn og unge av innvandrere ikke har begynt på organiserte fritidsaktiviteter på 5. trinn. Fotball er den klart mest populære fritidsaktiviteten blant barn og unge i Kristiansund, etterfulgt av dans. Det er småforskjeller mellom gruppene i forhold til hvilke aktiviteter de deltar på. Både i spørreskjemaundersøkelsen og intervjuundersøkelsen er interesse en av begrunnelsene for at barn og unge ikke deltar i organiserte fritidsaktiviteter.

Til tross for at det ikke kommer frem av spørreskjemaundersøkelsen med barn og unge på 5. og 10. trinn, er økonomi den mest hemmende faktoren for deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter blant barn og unge med innvandrereforeldre i Kristiansund. Hvorvidt dette også gjelder en del etnisk norske barn sier ikke vårt materiale noe om, men det er grunn til å tro at dette gjelder en større andel innvandrerfamilier enn etnisk norske familier. Vi ser blant annet at det er mange eneforsørgere blant innvandrerfamiliene i denne undersøkelsen, samt stor arbeidsledighet. Mange har heller ikke førerkort eller tilgang til bil slik at avstanden til fritidsaktivitetene blir avgjørende for barnas deltakelse. Utvalget i spørreskjemaundersøkelsen og intervjuundersøkelsen virker å være relativt like med tanke på økonomi dersom man sammenligner foreldrenes arbeidsstatus i de to undersøkelsene. Foreldrenes og barnas syn på familiens økonomi er derimot motstridende, og dette kan kanskje forklares med at foreldrene oppgir andre begrunnelser til barna enn økonomi.

7 KONKLUSJON

Denne undersøkelsen viser at barn og unge av innvandrere begynner senere og deltar i noe mindre grad enn barn og unge med en eller to norske foreldre i organiserte fritidsaktiviteter. Videre viser undersøkelsen at det er tre faktorer som er av stor betydning for barn og unge av innvandreres deltakelse; økonomi, informasjon og transport/ avstand til fritidsaktivitetene.

For å bedre integreringen av barn og unge av innvandrere i organiserte fritidsaktiviteter, bør man se etter løsninger som kan lette den økonomiske utfordringen knyttet til deltakelse, løsninger for bedre spredning av informasjon om fritidsaktivitetene til foreldre, samt løsninger for transport til og fra aktivitetene.

Vi mener at tiltak om tilrettelegging og rekruttering bør rette seg mot utfordringsbildet som her kommer frem, men at tiltakene ikke bør rettes direkte mot gruppen. Det er fordi utfordringsbildet sannsynligvis også gjelder andre utsatte barn og unge man ønsker å rekruttere og tilrettelegge for.

8 REFERANSER

Båtevik, F.O., Hanche-Dalseth, M. og Ouff S.M. Levekår i Kristiansund. Eit forprosjekt. Møreforskning, Rapport, 2010:1.

Friberg, J.H. Ungdom, fritid og deltakelse i det flerkulturelle Oslo. Fafo-notat, 2005:16.

Friberg J.H. og Gautun H. Inkludering av etniske minoriteter i frivillige organisasjoner og fotballag for barn og ungdom i Oslo. Fafo-rapport, 2007:16.

Halpern, A.M. Levekårsprosjektet i Kristiansund – SSBs levekårsindeks. Notat. Molde: Møre og Romsdal fylke, 2008.

Kavli, H. En felles fritid? Livet etter skoletid blant barn og unge i Oslo. Fafo-rapport, 2007:22.

Kränge, O. og Strandbu, Å. Ungdom, idrett og friluftsliv. NOVA rapport 16/2004.

Løvgren, M. Unge funksjonshemmede. Selvbilde, sosial tilhørighet og deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter. NOVA rapport 09/2009.

Meld. St. 6 (2012-2013). En helhetlig integreringspolitikk. Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, 2012.

Nilsen, A.C.E., Wærdahl, R. og Svarstad, C. Barns levekår og hverdagsliv i Agder. Agderforskning, FoU-rapport 2012:8.

Regjeringen, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet. Sentrale begreper. <http://www.regjeringen.no/nb/dep/bld/tema/integrering/midtspalte/sentrale-begreper.html?id=566423>

Sandbæk, M. Barns levekår. Hva betyr familiens inntekt? NOVA rapport 11/2004.

Statistisk sentralbyrå, befolkningsstatistikk, 2011. Innvandring og innvandrere. <http://www.ssb.no/innvbef/>

Strandbu, Å. og Bakken, A. Aktiv Oslo-ungdom. En studie av idrett, minoritetsbakgrunn og kjønn. NOVA rapport 2/2007.

Thorød, A.B. Er det for dyrt? Om barns deltakelse og valg av organiserte fritidsaktiviteter når familiens økonomi er svak. Fontene forskning, 01/2012.

Aars, J., Nordbø, Å.D., Wollebæk, D. og Christensen, D.A. Ung frivillighet i Norge. Endring og kontinuitet i unges frivillige engasjement 1998-2009. Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor, Bergen, rapport 006, 2011.

9 VEDLEGG

Deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter blant barn og unge

Bakgrunnsspørsmål

Er du gutt eller jente?

Gutt   Jente

Hvilket klassetrinn går du i?

5. klasse   10. klasse

Hvor mange søsken har du?

Ingen   1   2   3   4   5 eller flere

Er du født i Norge?

Ja   Nei

Om du ikke er født i Norge, hvor gammel var du når du kom til Norge?

Alder:

år

Hvilke/hvilket land kommer dine foreldre fra?

- Norge
- Eritrea
- Somalia
- Irak
- Palestina
- Iran
- Sudan
- Russland
- Etiopia
- Afghanistan
- Kina
- Kongo
- Polen
- Estland
- Litauen
- Hviterussland
- Romania
- Albania
- Marokko
- Spania
- Tyskland
- Algerie
- Bosnia
- Kommer foreldrene dine fra et annet land enn de som er nevnt her?

(skriv inn:)

Er far i arbeid nå?

- Ja, hver dag
- Ja, noen dager i uka
- Er uten arbeid
- Er hjemme
- Går på skole/utdanning
- Annet:

Er mor i arbeid nå?

- Ja, hver dag
- Ja, noen dager i uka
- Er uten arbeid
- Er hjemme
- Går på skole/utdanning
- Annet:

Fritiden

Er du, eller har du tidligere vært med i noen fritidsaktiviteter, som for eksempel idrettslag, kor korps eller liknende?

- Ja, jeg er med nå
 Nei, men jeg har vært med tidligere
 Nei, jeg har aldri vært med

Dersom du ikke lenger er med i noen fritidsaktiviteter, hvor gammel var du da du sluttet?

Alder: År

Hvor mange ganger siste måned har du vært med på fritidsaktiviteter som:

Sett ett kryss for hver linje

	Ingen ganger	1-2 ganger	3-4 ganger	5 ganger eller oftere
Idrettslag	☐	☐	☐	☐
Motorklubb	☐	☐	☐	☐
Fritidsklubb, ungdomslag	☐	☐	☐	☐
Religiøs forening.....	☐	☐	☐	☐
Musikk, korps, kor, teater, kulturskole	☐	☐	☐	☐
Annen organisasjon, lag eller forening	☐	☐	☐	☐

Er du eller har du vært med i noen av disse fritidsaktivitetene?

Sett ett kryss for hver linje

	Er med i	Har vært med i	Har ikke vært med
Fritidsklubb, ungdomsklubb.....	☐	☐	☐
Idrettslag	☐	☐	☐
Turn.....	☐	☐	☐
Innebandy.....	☐	☐	☐
Alpint, snowboard	☐	☐	☐
Langrenn	☐	☐	☐
Klatring.....	☐	☐	☐
Friidrett.....	☐	☐	☐
Bordtennis	☐	☐	☐
Sykkel.....	☐	☐	☐
Badminton	☐	☐	☐
Ridning.....	☐	☐	☐
Håndball.....	☐	☐	☐
Golf	☐	☐	☐
Sjakk.....	☐	☐	☐
Tennis	☐	☐	☐
Volleyball	☐	☐	☐
Fotball.....	☐	☐	☐
Kajakk, roing	☐	☐	☐
Svømming	☐	☐	☐
Dykking	☐	☐	☐
Seiling	☐	☐	☐
Skyting eller bueskyting.....	☐	☐	☐

	Er med i	Har vært med i	Har ikke vært med
Kampsport (karate, jiu-jitsu, taekwondo el)	☐	☐	☐
Dans	☐	☐	☐
Idrettsskolen, allidrett	☐	☐	☐
Skateboard.....	☐	☐	☐
Friluftsliv, tur	☐	☐	☐
Fekting	☐	☐	☐
Speideren, 4H	☐	☐	☐
Kristne eller andre religiøse foreninger	☐	☐	☐
Motorklubb, trail	☐	☐	☐
Musikk, korps, kulturskole, kor, teater	☐	☐	☐
Miljøvernorganisasjon.....	☐	☐	☐
Turistforening.....	☐	☐	☐
Forening for ulike nasjonaliteter (eritreisk forening, somalisk forening el.)	☐	☐	☐
Stjernelaget	☐	☐	☐
STIKK UT turer	☐	☐	☐
Opplevelseskortet	☐	☐	☐
Kul Kultur (ferieaktiviteter)	☐	☐	☐
Annen organisasjon/forening/klubb	☐	☐	☐

Er det andre fritidsaktiviteter du kunne tenke deg, enn de som finnes i dag?

Nei

Ja, hvilke:

Dersom du ikke er med i noen fritidsaktiviteter, hva er grunnen til det?

Sett ett kryss for hver linje.

	Ja	Nei	Vet ikke
Jeg har andre interesser.....	☐	☐	☐
Jeg har ikke tid.....	☐	☐	☐
Jeg skulle gjerne vært med, men kommer aldri i gang	☐	☐	☐
Jeg har ikke funnet en fritidsaktivitet som passer for meg.....	☐	☐	☐
Foreldrene mine vil ikke at jeg skal bruke tid til fritidsaktiviteter	☐	☐	☐
Jeg er ikke flink i det som finnes av fritidsaktiviteter.....	☐	☐	☐
Foreldrene mine har ikke råd til at jeg kan delta	☐	☐	☐
Jeg vil ikke ha faste tider med fritidsaktiviteter	☐	☐	☐
Ingen av vennene mine er med.....	☐	☐	☐
Det er for mye konkurranse	☐	☐	☐
Foreldrene mine liker ikke at jeg er med i fritidsaktiviteter	☐	☐	☐
Føler meg ikke hjemme sammen med de andre	☐	☐	☐
Jeg bruker det meste av fritiden på skolearbeid.....	☐	☐	☐

Hvor mange ganger den siste uka har du....?

Sett ett kryss for hver linje

	Ingen- 1 gang	2-3 ganger	4 ganger eller flere
Besøkt noen du kjenner/venner	☐	☐	☐
fått besøk hjemme	☐	☐	☐
Lest en bok, blad, tegneserie	☐	☐	☐
Hørt på musikk, spilte et instrument	☐	☐	☐
Vært ute med venner	☐	☐	☐
Vært med på fritidsaktiviteter	☐	☐	☐
Gjort lekser eller hjemmearbeid	☐	☐	☐
Sett på TV/DVD	☐	☐	☐
Spilt PC/TV spill	☐	☐	☐
Chattet eller surfet på internett	☐	☐	☐
Vært på biblioteket	☐	☐	☐
Vært på kino	☐	☐	☐
Vært på kafe eller fritidsklubb	☐	☐	☐
Drevet med film/foto	☐	☐	☐
Vært på konsert	☐	☐	☐
Vært tilskuer på idrettsarrangement	☐	☐	☐
Gjort noe sammen med familien (tur, spill eller lignende)	☐	☐	☐
Hjulpet til hjemme (passet søsken/vasket/ryddet/laget mat osv)	☐	☐	☐
Vært hjemme hele ettermiddagen og kvelden	☐	☐	☐
Drevet med stell og pass av dyr	☐	☐	☐
Drevet med en annen hobby enn de som er nevnt over	☐	☐	☐

Om familien og nærmiljøet

Husk at svarene dine er anonyme og at ingen vil få vite hva du svarer.

Hvor godt passer disse påstandene med din familie?

Sett ett kryss for hver linje

	Stemmer ofte	Stemmer noen ganger	Stemmer sjelden	Stemmer aldri
Mine foreldre mangler aldri penger til å betale for noen ting (fritidsaktiviteter, mat, husleie, klær)	☐	☐	☐	☐
Mine foreldre mangler penger til å betale for ulike fritidsaktiviteter som jeg gjerne ønsker å delta i (idrett, musikkinstrumenter og andre aktiviteter)	☐	☐	☐	☐
Mine foreldre har nesten ikke penger til å betale for det nødvendigste (mat, husleie, telefon)	☐	☐	☐	☐
Jeg betaler selv for mine fritidsaktiviteter	☐	☐	☐	☐

Hvor godt trives du i nærmiljøet der du bor?
 Svært godt   Godt   Passe   Dårlig   Svært dårlig
Kunne mer tilrettelagte fritidsaktiviteter føre til at du trives bedre i nærmiljøet?
 Ja   Nei   Vet ikke
Takk for at du tok deg tid til å svare!

PUBLIKASJONER AV FORSKERE TILKNYTTET HØGSKOLEN I MOLDE OG MØREFORSKING MOLDE AS

www.himolde.no – www.mfm.no

2012 - 2014

Publikasjoner utgitt av høgskolen og Møreforskning kan kjøpes/lånes fra
Høgskolen i Molde, biblioteket, Postboks 2110, 6402 MOLDE.
Tlf.: 71 21 41 61, epost: biblioteket@himolde.no

NASJONAL / NORDISK PUBLISERING

Egen rapportserie

Bergem, Bjørn G., Hervik, Arild og Oterhals, Oddmund (2014): *Leverandøreffekter Ormen Lange 2008-2012*. Rapport /Møreforskning Molde AS nr. 1402. Molde: Møreforskning Molde AS 25 s. Pris: 50,-

Oterhals, Oddmund og Guvåg, Bjørn (2014): *Lean Shipbuilding II – Sluttrapport*. Rapport /Møreforskning Molde AS nr. 1401. Molde: Møreforskning Molde AS 29 s. Pris: 50,-

Rekdal, Jens; Larsen, Odd I; Løkketangen, Arne og Hamre, Tom N. (2013): *TraMod_By Del 1: Etablering av nytt modellsystem. Revidert utgave av rapport 1203*. Rapport/Møreforskning Molde AS nr. 1313. Molde: Møreforskning Molde AS 206 s. Pris: 200,-

Oterhals, Oddmund; Jünge, Gabriele Hofinger og Johannessen, Gøran (2013): *Biomarine næringer i region Nordvest. Utviklingstrekk, status og potensialer for nye biomarine næringer*. Rapport/Møreforskning Molde AS nr. 1312. Molde: Møreforskning Molde AS 31.s. Pris: 50,-

Bråthen, Svein; Denstadli, Jon Martin, Eriksen, Knut. S; Thune-Larsen, Harald og Tvetter, Eivind (2013): *Ferjefri E39 og mulige virkninger for lufthavnstruktur og hurtigbåtruter. En vurdering basert på en fullt utbygd E39*. Rapport/Møreforskning Molde AS nr. 1311. Molde: Møreforskning Molde AS 87 s. Pris: 100,-

Bremnes, Helge; Heen, Knut Peder og Hervik, Arild (2013): *Utredning av omstilling i Halden med og uten videreføring av IFEs øvrige forskningsaktiviteter etter dekommisjonering av Haldenreaktoren*. Rapport/Møreforskning Molde AS nr. 1310. Molde: Møreforskning Molde AS 47 s. Pris: 50,-

Heen, Knut Peder; Bremnes, Helge og Hervik, Arild (2013): *Utredning av den nærings- og forskningsmessige betydningen av IFEs nukleære virksomhet relatert til Haldenreaktoren*. Rapport/Møreforskning Molde AS nr. 1309. Molde: Møreforskning Molde AS 63 s. Pris: 100,-

Kaurstad, Guri; Bachmann, Kari og Oterhals, Geir (2013): *Gir deltagelse i frisklivscentralen i Molde et friskere liv? Deltagernes opplevelse av tilbudet, endring i fysiske parametere og helseatferd etter 3 måneder*. Rapport/Møreforskning Molde AS nr. 1308. Molde: Møreforskning Molde AS. 54 s- Pris: 100,-

Bremnes, Helge (2013): *Det regionale innovasjonssystemet i Møre og Romsdal. Møre og Romsdal som innovasjons- og kunnskapsregion*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1307. Molde: Møreforskning Molde AS . 55 s. Pris: 100,-

Oppen, Johan; Oterhals, Oddmund og Hasle, Geir (2013): *Logistikkutfordringer i RIR og NIR. Forprosjekt*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1305. Molde: Møreforskning Molde AS. 27 s. Pris: 50,-

Bergem, Bjørn G.; Bremnes, Helge; Hervik, Arild og Opdal, Øivind (2013): *Konsekvenser for Aukra som følge av utbyggingen av Ormen Lange. En oppsummering av analyser gjort av Møreforskning Molde*. Rapport /Møreforskning Molde AS nr. 1304. Molde: Møreforskning Molde AS. 33 s. Pris: 50,-

Johannessen, Gøran; Oterhals, Oddmund og Svindland, Morten (2013): *Sjøtransport Romsdal. Potensiale for økt sjøtransport i Romsdalsregionen*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1303. Molde. Møreforskning Molde AS. 33 s. Pris: 50,-

Rekdal, Jens og Zhang, Wei (2013): *Hamnsundsambandet. Trafikkberegninger og samfunnsøkonomisk kalkyle for 4 alternative traséer*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1302. Molde: Møreforskning Molde AS. 86 s. Pris: 100,-

Hervik, Arild; Bergem, Bjørn G. og Bræin, Lasse (2013) *Resultatmåling av brukerstyrt forskning 2011*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1301. Molde: Møreforskning Molde AS. 71 s. Pris: 100,-

Larsen, Odd I (2012): *Samfunnsøkonomisk vurdering av reduksjon i tillatt totalvekt for vogntog fra 50 til 40 tonn og utvidet veinett for modulvogntog*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1217. Molde. Møreforskning Molde AS. 55 s. Pris: 100,-

Hervik, Arild; Oterhals, Oddmund; Bergem, Bjørn G. og Johannessen, Gøran (2012): *NCE Maritim klyngeanalyse 2012. Status for maritime næringer i Møre og Romsdal*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1216. Molde. Møreforskning Molde AS.

Guvåg, Bjørn; Oterhals, Oddmund; Johannessen, Gøran; Moghaddam, Sasan Mameghani; Seth, Anne Tafjord; Ona, Terje og Furstrand, Ronny (2012): *STX OSV. Supplier Analysis*. Report / Møreforskning Molde AS number. 1215. Molde. Møreforskning Molde AS 66 p. Price: 50,-

Kristoffersen, Steinar (2012): *NextShip – Lean Shipbuilding. State of the art and potential to be "lean" in multifariously distributed maritime design, engineering and construction*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1214. Molde. Møreforskning Molde AS. 26 s. Pris: 50,-

Oterhals, Oddmund (2012): *Nyfrakt II. Sluttrapport*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1213. Molde. Møreforskning Molde AS. 13 s. Pris: 50,-

Oterhals, Oddmund; Hjelle, Harald M.; Hervik, Arild og Bråthen, Svein (2012): *Nyfrakt II. Virkemidler for fornying av nærskipsflåten*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1212. Molde. Møreforskning Molde AS. 19 s. Pris: 50,-

Kristoffersen, Steinar (2012) *Safe and robust content distribution.: challenges and solutions related to internet-based sharing of business critical documentation*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1211. Molde. Møreforskning Molde AS 50 s. Pris: 100,-

Bråthen, Svein; Hagen, Kåre P.; Hervik, Arild; Larsen, Odd I.; Pedersen, Karl R.; Rekdal, Jens; Tvetter, Eivind og Zhang, Wei (2012): *Alternativ finansiering av transportinfrastruktur. Noen utvalgte problemstillinger*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1210. Molde. Møreforskning Molde AS. 92 s. Pris: 100,

Oterhals, Oddmund; Bråthen, Svein og Husdal, Jan (2012) *Diagnose for kystlogistikken i Midt-Norge – Forprosjekt*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1209. Molde. Møreforskning Molde AS 62 s. Pris: 100,-

Rekdal, Jens; Larsen, Odd I.; Steinsland, Christian og Zhang, Wei (2012) *Eksempler på analyser av Kjøprising med TraMod_By : konsekvenser av tidsdifferensierte bompengesatser i Oslo, Bergen og Trondheim*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1208. Molde. Møreforskning Molde AS.

Dugnas, Karolis og Oterhals, Oddmund (2012) *Logistikkoptimalisering i Villa-gruppen : kartlegging og forbedring av logistikkprosesser*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1207 KONFIDENSIELL. Molde. Møreforskning Molde AS. 53 s.

Rekdal, Jens; Larsen, Odd I.; Stensland, Christian, Zhang, Wei og Hamre, Tom N. (2012) *TraMod_By del 2. Delrapport 2 : eksempler på anvendelse*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1206. Molde. Møreforskning Molde AS. 140 s. Pris: 150,-

Bråthen, Svein; Halpern, Nigel og Williams, George (2012) *The Norwegian Air Transport Market in the Future. Some possible trends and scenarios*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1205. Molde: Møreforskning Molde AS. 82 s. Pris: 100,-

Hervik, Arild; Bræin, Lasse og Bergem, Bjørn G. (2012) *Resultatmåling av brukerstyrt forskning 2010*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1204. Molde: Møreforskning Molde AS. 129 s. Pris: 150,-

Rekdal, Jens; Larsen, Odd I.; Løkketangen, Arne og Hamre, Tom N. (2012): *TraMod_By Del 1: Etablering av nytt modellsystem*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1203. Molde: Møreforskning Molde AS. 176 s. Pris: 200,-

Bråthen, Svein; Saeed, Naima; Sunde, Øyvind; Husdal, Jan; Jensen, Arne and Sorkina, Edith (2012): *Customer and Agent Initiated Intermodal Transport Chains*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1202. Molde: Møreforskning Molde AS. 153 s. Pris: 150,-

Bråthen, Svein; Draagen, Lars; Eriksen, Knut S.; Husdal, Jan, Kurtzhals, Joakim H. og Thune-Larsen, Harald (2012): *Mulige endringer i lufthavnstrukturen – samfunnsøkonomi og ruteopplegg*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1201. Molde: Møreforskning Molde AS. 125 s. Pris: 150,-

ARBEIDSRAPPORTER / WORKING REPORTS

Kaurstad, Guri; Hoemsnes, Helene; Ulvund, Ingeborg og Bachmann, Kari (2014): *Deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter blant barn og unge i Kristiansund. Levekårsprosjektet i Kristiansund*. Arbeidsrapport / Møreforskning Molde AS nr. M 1402. Møreforskning Molde AS. 75 s. Pris: 100,-

Rye, Mette (2014): *Merkostnad i privat sektor i sone 1A og 4A etter omlegging av differensiert arbeidsgiveravgift. Estimater for 2014*. Arbeidsrapport / Møreforskning Molde AS nr. M 1401. Møreforskning Molde AS. 22 s. Pris: 50,-

Kaurstad, Guri og Bachmann, Kari (2013): *Kvalitet i alle ledd. En analyse av endringsbehov i utrednings og behandlingslinjer for barn og unge med behov for sammensatte og koordinerte tjenester*. Arbeidsrapport / Møreforskning Molde AS nr. M 1303. Møreforskning Molde AS. 35 s. Pris: 50,-

Berge, Dag Magne (2013): *Utdanningsbehov, rekruttering og globalisering. Resultater fra en spørreskjemaundersøkelse blant bedrifter i den maritime klyngen i Møre og Romsdal*. Arbeidsrapport / Møreforskning Molde AS nr. M 1302. Møreforskning Molde AS. 46 s. Pris: 50,-

Rye, Mette (2013) *Merkostnad i privat sektor i sone 1A og 4A etter omlegging av differensiert arbeidsgiveravgift*. Arbeidsrapport / Møreforskning Molde AS nr. M 1301. Møreforskning Molde AS. 17 s. Pris: 50,-

Oterhals, Oddmund (2012) *Nyfrakt II. Vareeierdeltakelse og kontraktsmegling*. Arbeidsrapport / Møreforskning Molde AS nr. M 1202. Møreforskning Molde AS. 12 s. Pris: 50,-

Rye, Mette (2012): *Merkostnad i privat sektor i sone 1a og 4a etter omlegging av differensiert arbeidsgiveravgift : estimat for 2012*. Arbeidsrapport / Møreforskning Molde AS nr. M 1201. Molde: Møreforskning Molde AS 19 s. Pris: 50,-

ARBEIDSNOTATER / WORKING PAPERS

Kjersem, Lise; Opdal, Øivind og Aarseth, Turid (2013) *Helsemessige effekter av opphold på Solgården : har et toukers opphold på Solgården målbare effekter på eldres liv og helse?* Arbeidsnotat / Høgskolen i Molde, nr. 2013:1. Molde : Høgskolen i Molde. Pris: 50. –

Bråthen, Svein; Kurtzhals, Joakim H. og Zhang, Wei (2013) *Masterplan for Trondheim Lufthavn Værnes 2012 : oppdaterte samfunnsøkonomiske analyser*. Arbeidsnotat / Høgskolen i Molde, nr. 2013:2. Molde : Høgskolen i Molde. Pris: 50. –

Bråthen, Svein og Zhang, Wei (2013) *Operativ organisering av lufttrafikkjetenesten : anslag på lokal sysselsetting og produksjonsverdi*. Arbeidsnotat / Høgskolen i Molde, nr. 2013:3. Molde : Høgskolen i Molde. Pris: 50. –

Berge, Dag Magne (2013) *Innovasjon og politikk : om innovasjon i offentlig sektor*. Arbeidsnotat / Høgskolen i Molde, nr. 2013:4. Molde : Høgskolen i Molde. Pris: 100. –

Halskau sr., Øyvind og Jörnsten, Kurt (2013) *Some new bounds for the travelling salesman problem*. Arbeidsnotat / Høgskolen i Molde, nr. 2013:7. Molde : Høgskolen i Molde. Pris: 50. –

Rønhovde, Lars Magne (2012) *Innovasjon i offentlig sektor : en studie av prosessene knyttet til initiering av og iverksetting av samhandlingsreformen i fem kommuner på Nordmøre*. Arbeidsnotat / Høgskolen i Molde, nr. 2012:1. Molde : Høgskolen i Molde. Pris: 50. –

Berg, Celia M.; Wallace, Anne Karin og Aarseth, Turid (2012) *IKT som hjelper og tidstyv i videregående skole : elevperspektiv på bruk av IKT i norsk og realfag*. Arbeidsnotat / Høgskolen i Molde, nr. 2012:2. Molde : Høgskolen i Molde. Pris: 100. –

Helgheim, Berit Irene (2012) *Operasjonsforløp i kirurgisk divisjon : Sykehuset Østfold – forprosjekt : kommentarutgave*. Arbeidsnotat / Høgskolen i Molde, nr. 2012:3. Molde : Høgskolen i Molde. Pris: 100.-

Lohne, Marianne og Ødegård, Atle (2012) *Fosterforeldres opplevelser av utilsiktet flytting : beskrivelse av prosjektet, foreløpige funn og refleksjoner*. Arbeidsnotat / Høgskolen i Molde, nr. 2012:4. Molde : Høgskolen i Molde. Pris: 50.-

Halskau sr., Øyvind (2012) *On routing and safety using helicopters in a hub and spoke fashion in the off-shore petroleum's industry*. Arbeidsnotat / Høgskolen i Molde, nr. 2012:5. Molde : Høgskolen i Molde. Pris: 50.-

Helgheim, Berit Irene og Foss, Bjørn (2012) *Redegjørelse for bruk av 25,25 transportvogntog i Nordland og Västerbotten : økonomiske og miljømessige konsekvenser*. Arbeidsnotat / Høgskolen i Molde, nr. 2012:6. Molde : Høgskolen i Molde. Pris: 50.-

Gjerde, Ingunn; Meese, Janny; Rønhovde, Lars; Stokke, Inger og Aarseth, Turid (2012) *Helhetlige pasientforløp i utvikling : del 1*. Arbeidsnotat / Høgskolen i Molde, nr. 2012:7. Molde : Høgskolen i Molde. Pris: 50.-

Gribkovskaia, Irina; Halskau sr., Øyvind and Kovylov, Mikhail Y, (2012) *Minimizing takeoff and landing risk in helicopter pickup and delivery operations*. Arbeidsnotat / Høgskolen i Molde, nr. 2012:8. Molde : Høgskolen i Molde. Pris: 50.-

Rapporter publisert av andre institusjoner

Eidhammer, Gunnar; Fluttert, Frans A. J.; Knutzen, Maria og Bjørkly, Stål (2013) *Early recognition method – ERM : Pilotfase 2 – 2009-2013*. Rapport / Kompetansesenter for sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri for Helseregion Sør-Øst, 2013-1. Oslo : Kompetansesenteret.

Olsen, Silvia Johanne; Bråthen, Svein; Aarhaug, Jørgen; Ramjerdi, Farideh; Julsrud, Tom Erik; Krogstad, Julie Runde og Bremnes, Helge (2013) *Regulering, kontrakt eller nettverk? : en drøfting av nye styringsinstrumenter i jernbanesektoren*. TØI-rapport, 1249/2013. Oslo : Transportøkonomisk institutt.

Nilsen, Inge Berg (red.); Angell, Elisabeth; Bergem, Bjørn Greger, Bræin, Lasse; Hervik, Arild; Nilsen, Trond og Karlstad, Stig (2012) *Erfaringsstudie om ringvirkninger fra petroleumsvirksomhet for næringsliv og samfunnet for øvrig*. Norut Alta Rapport, 2012:8. Alta : Norut.

© Forfatter/Møreforskning Molde AS

Forskriftene i åndsverkloven gjelder for materialet i denne publikasjonen. Materialet er publisert for at du skal kunne lese det på skjermen eller fremstille eksemplar til privat bruk. Uten spesielle avtaler med forfatter/Møreforskning Molde AS er all annen eksemplarframstilling og tilgjengelighetsgjøring bare tillatt så lenge det har hjemmel i lov eller avtale med Kopinor, interesseorgan for rettshavere til åndsverk.

MØREFORSKING
MOLDE

MØREFORSKING MOLDE AS
Britvegen 4, NO-6410 Molde
Telefon +47 71 21 40 00

mfm@himolde.no
www.moreforsk.no

Høgskolen i Molde
Vitenskapelig høgskole i logistikk

HØGSKOLEN I MOLDE
Postboks 2110, NO-6402 Molde
Telefon +47 71 21 40 00
Telefaks+47 71 21 41 00

post@himolde.no
www.himolde.no